15 HAZİRAN 1942
PAZARTESİ
Beşinci Yıl No. 1476

Yeni Sabah

GÜNDELİK SİYASÎ HALK GAZETESİ

İDARE YERİ
Nuruosmaniye: No. 17
Telgraf : Yeni Sabah İstanbul
Telefon : 20795
Her Yerde 5 Kuruş

Avrupa tekrar kendisini bulacak mıdır?

Artık ne Bolşevikliğin bütün cihanı kucaklamak istiyen Sosyalist inkılâbı, ne Rus Çarlığının Avrupayı zaptetmeyi düşünen hegemonya davası, İngiliz - Rus muahedenamesinden sonra, mevzuu bahsolamaz. Bolşevik Rusya artık düşman bir Avrupadan kurtulacak, dünyadan ayrı yaşamakta bir lüzum hissetmiyecek ve Avrupa ile müşterek insanî vazifeden hissesine düşen kısmı ifaya başlıyacaktır.

HÜSEYİN CAHİD YALÇIN

İngilizlerle Ruslar arasında akdolunan son ittifak muahedenamesi eski bildiğimiz Avrupanın tekrar kendisini bulacağı ümidini uyandırmaktadır. Burada eski Avrupa tâbirini iyi bir mânada kullanıyoruz. Çünkü eski Avrupanın bütün malûm günah, kusur ve kabahatlerine rağmen bir de iyi tarafı vardı. 1914-18 Cihan Harbinden sonra bu eski Avrupayı kaybetmiştik. Eskiyi kaybettikten başka yarım kalmış, parçalanmış Avrupa içinde de bir türlü rahat rahat yerleşip yaşamak yolunu bulamıyorduk.

Birinci Cihan Harbinin doğurduğu en büyük nahoş ve tehlikeli neticelerden biri Rusyanın dünyadan uzaklaşmasıydı. 160 milyondan fazla nüfusu olan koskoca bir âlem inzivaya çekilmiş dünyanın sair kısımlariyle normal iktısadî ve siyasî münasebetlerini kesmiş ve bütün dünyaya sanki düşman kesilmişti. Çünkü Rusyada yeni bir din, yeni bir hayat ve yeni bir ideal doğmuştu. Eski Avrupanın düzenini bozan bu hal, Avrupanın iktısadî ve sosyal hayatı için daimî bir tehdit kaynağı teşkil ediyordu. O derecede ki, harpten yeni çıkan galip müteffiklerin ilk işi tekrar ordular kurarak, yahut Rusların bir kısmını kışkırtarak ve onlara yardım ederek Rusyadaki yeni nizamı ezmiye kalkmak olmuştu.

Bir vahdet halindeki eski Avrupa içinde şimdi her zamanki rekabetlerin, düşmanlıkların, menfaat çarpışmalarının üstünde daha başka, daha geniş bir ayrılık ve bir düşmanlık hüküm sürüyordu. Yeni Rusya hudutlarını Avrupaya kapamıştı. Orası artık kimsenin giremiyeceği, kimsenin içinden çıkamıyacağı bir korkunç Yeni Dünya idi. Yeni Rusya, kendi sosyal ve siyasi inkılâbını vücuda getirmek için halkını eski murdar ve bozuk Avrupanın temas ve tesirinden muhafaza etmeyi bir vazife biliyordu. Avrupa eski zamanların veba Taun salgınlarına karşı korunur gibi Rusyadan sızacak tesirleri hükümsüz bırakmak için tedbirler tatbik ediyordu.

Resmen teessüs eden sulh içinde bile gizli bir harp mevcuttu. Bütün Avrupa kendi hudutları içine kapanmış, kendi ihtiyaçlarının hepsini kendi temin etmiye ve dünya tesanüdünü, milletlerin birbirlerine karşılıklı rabıtalarını unutmaya doğru koşuyordu. Avrupa kıtasının içinden 160 milyon halkın eksilmesi iktısadî faaliyeti altüst ettiği gibi, doğurduğu neticeler itibarile de eski milletlerarası çalışma ve alışveriş münasebetlerini bozmuştu.

Bunun neticesi büyük bir rahatsızlık, emniyetsizlik ve ıztırap şeklinde kendisini hissettiriyordu. Faşizm işte bu durumu istismar ederek kendisini ayakta tutabilmiş ve etrafına her memlekette taraftar toplamıştır. Naziler Avrupa medeniyetini Bolşeviklikten kurtaran bir sed ve kuvvet sıfatiyle bütün dünyadan kendilerine karşı muhabbet ve yardım bekliyorlardı. Bizi bugünkü muazzam buhrana sevkeden âmiller arasında Avrupanın işte bu hali, yani Rus meselesi en mühim bir mevkii isgal ediyordu.

Girişmiş olduğumuz harp, yalnız Faşizmin tasfiyesi ile neticelenecek olsaydı Avrupa yine düzelmiş sayılamazdı. Çünkü zaten Nazilik Avrupa milletlerarası politikasında bir rol oynamıya başlamadan da Avrupada istikrar yoktu, emniyet yoktu. Bilâkis için için daimî bir mücadele ve korku vardı. Avrupanın iktısadî münasebetleri zehirlenmiş, mübadele sekteye uğramış ve yaşama kaynakları kurumaya yüz tutmuştu. Faşizm bir başlangıç değil, bir neticeydi.

Onun için Avrupada bir Rus meselesi mevcut oldukça Mihverin ezilmesi milletlerarası münasebetleri normal, medenî bir insanlığa yakışır, milletlerarasında umumî bir tesanüt ve elbirliğine iman etmiş bir şekle sokamazdı. Rus - İngiliz muahedenamesi işte asıl bu derin yarayı tedavi edecek ümidini verdiğinden dolayıdır ki cihanşümul bir ehemmiyeti haiz addedilebilir.

Bu muahedename üzerine teessüs edecek siyasi ve iktısadî münasebetler Rusyayı tekrar Avrupa ailesi içine sokacaktır. Bundan sonra Rusyanın Avrupayı kendi rejimini ezmek için fırsat bekler bir düşman, Avrupanın da Rusyayı kendi memleketlerini ateşe vermek için çalışır bir teşkilât diye telâkki etmesi ortadan kalkacak ve karşılıklı emniyet hüküm sürecektir. Muahedename her milletin dahili işlerini kendisine ait bir mesele diye kabul etmekle müsaadekârlık prensibini milletlerarası münasebetlere sokuyor. Vicdan hürriyetinin tanınması, sosyeteler içinde ne büyük sosyal bir inkılâp âmili olmuşsa bu prensibin milletlerarası münasebetlerde kabulü de daha geniş bir nimet teşkil edecektir. Artık ne Bolşevikliğin bütün cihanı kucaklamak istiyen sosyalist inkılâbı, ne Rus Çarlığının Avrupayı zaptetmeyi düşünen hegemonya davası bu muahedenameden sonra mevzuu bahsolamaz. Bolşevik Rusya artık düşman bir Avrupadan kurtulacak, dünyadan ayrı yaşamakta bir lüzum hissetmiyecek ve Avrupa ile müşterek insanî vazifeden hissesine düşen kısmı ifaya başlıyacaktır.

Bu, çok büyük, çok mübalâğalı bir ümit mi? Zannetmiyorum. İngiliz - Rus ittifakında bir mâna varsa ve bu muahedename yaşıyacaksa bahsettiğimiz neticeyi vermesi lâzımdır.

Hüseyin Cahid YALÇIN

MÜTTEFİKLER GÜNÜ

Ruzvelt ve Çörçil dün birer mesaj neşrettiler

Çörçil diyor ki:

"Bugün birleşik milletler kuvvetlerini şerefle anıyorum,,

Ruzveltin nutku

[A.A. telgraflarından hülâsa edilmiştir.]

Dün Müttefik devletler günü idi. Bu münasebetle Londrada ve Vaşingtonda büyük törenler yapılmıştır. Londradaki merasimde Başvekil Çörçilin bir mesajı okunmuştur. Başvekil bu mesajında diyor ki:

"Büyük dostumuz Cümhur reisi Ruzvelt, Birleşik millet lere hitabeden beyannamesinde Amerikalıların 14 Haziran gününü Allahın inayetiyle müstakil bir millet sıfatiyle hürriyetlerinin, kudretlerinin ve ittihatlarının alâmeti olan bayraklarını takdise tahsis etmeği birçok senelerdenberi âdet edindiklerini bize hatırlattı.

Cümhurreisi, beyannamesinde, onlara millet olarak tek başlarına değil, fakat Birleşik Milletlerin kahraman efradiyle yanyana bütün beşeriyetin azğın kuvvetlerine karşı mücadele ettiklerini söylemiş ve bayrak günleri münasebetile yalnız kendi

(Sonu Sa. 3, Sü. 6 da)

Sayfiye mevsimine çam yangınlarile girdik!

Burgaz çamlıkları dün gece cayır cayır yanıyordu, yangın halk tarafından müşkülâtla söndürüldü

Burgaz'lılara büyük geçmiş olsun!

Burgaz Adası dün gece büyük bir tehlike atlatmıştır. Henüz malûm olmıyan bir sebep yüzünden Adada Kalpazankaya mevkiindeki çamlar saat 24,26 da birdenbire tutuşmuş, ateş rüzgârın tesiriyle süratle yayılmıştır. Burgazın bütün çamlıklarını tehdit eden yangının önlenmesi çok zor olmuş, kadın, erkek bütün Burgazlılar yangın sahasına koşmuşlar. Bir aralık ateşi bastırma gayretlerinin kâfi gelmiyeceği anlaşılmış, Adalar kaymakamlığı kısa bir zamanda gerek Büyükada, gerekse Heybelide eli kazma ve

(Sonu Sa. 3 Sü 7 de)

RUSYA HARBİ

Almanlar Sivastopolda Stalin kalesini dün zaptettiler

Ukraynada Von Bock ordularının Donetz nehrini geçtiği söyleniyor

Harkof cephesinde

Almanlar vahşiyane bir şekilde dövüşüyorlarmış

[A.A. telgraflarından hülâsa edilmiştir.]

Alman tebliğine göre, Sivastopol önünde göğüs göğüse yapılan muharebeler inkişaf etmektedir. Hâkim bir tepe üzerindeki çok modern Stalin kalesi zaptedilmiş, kalenin cenup kısmında 10 bin tonilötoluk bir Sovyet gemisi batırılmıştır.

Vişiden bildirildiğine göre: Sivastopol kesiminde şiddetli

(Sonu Sa. 3, Sü. 3 de)

Amerika'da 2000 ilim adamı durmadan çalışıyor

Denizaltılara karşı yeni bir silâh bulunduğu bildiriliyor

Vaşington, 14 (A.A.) — Amerikan gazetecileri bir elektrik santralini gezmişlerdir. Burada, kendilerine 8.000 metre uçan bir uçağı aydınlatabilecek 800 milyon mumluk projektörler gösterilmiştir.

Ayrıca, gazeteciler 2.000 ilim adamının gece gündüz çalıştıkları 17 araştırma laboratuvarını gezmişlerdir.

Burada icat edilen yeni silâhlardan bir kaçı kendilerine gösterilmiştir. Bunların arasında, denizaltılara karşı kullanılacak olan yeni bir silâh vardır.

M. Molotof Moskovaya döndü

Sovyet Hariciye komiseri Çörçile çektiği telgrafta diyor ki:

"İkinci cephe ile Hitlerin bozgun saatinin gelmesini hızlaştıracağımıza eminim,,

Almanlar Belçikada hususî ve kat'î tedbirler alıyorlar

Terhis edilen Belçikalı subaylar Alman karargâhlarına çağırıldı

[A.A. telgraflarından hülâsa edilmiştir.]

Londradan bildirildiğine göre, M. Molotof, M. Çörçile çektiği telgrafta: "Avrupada kurulacak ikinci cephe ile Hitlerin bozgun saatinin gelmesini hızlaşturacağımıza eminim,, demiştir.

M. Molotof, reis Ruzvelte de teşekkür etmiştir.

M. Stalin tarafından reis Ruzvelte çekilen telgrafta şöyle denilmektedir:

"Molotofa, beni görmesini tavsiye etmiş olmanızdan dolayı size çok teşekkür ederim. Zivareti bize memnunluk vermiştir,,

(Sonu Sa. 3, Sü. 6 da)

İneboludan da top sesleri duyuluyor

İnebolu, 14 (A.A.) — Dört gündür sahilimiz şimali garbisinde bir mahalden kısa fasılalarla ateş eden top ve infilâk gürültülerinin şiddeti, ilçemiz binalarında ve camlarında zelzeleyi andırır ihtizazlar yapmaktadır.

AFRİKA HARBİ

Mihver kuvvetleri Tobruk istikametinde ilerlemeğe başladı

Elâdeme yapılan taarruz püskürtüldü. İngilizler her tarafta dayanıyorlar

Akroma önünde

Çok büyük bir tank muharebesi oluyor

Libyada Almanlar Tobruğa karşı şiddetle taarruza geçmiş lerdir. Taarruz çatal şeklinde gelişmektedir.

Mamafih, Tobruğun cenubunda, Akroma dolaylarında İngiliz mevzileri hiç değişmemiştir. Elâdeme yapılan taarruz lar püskürtülmüştür. İngiliz ler her tarafta dayanmaktadırlar.

(Sonu Sa. 3, Sü. 4 de)

Yeni haberler

İsveç müdafaa tedbirleri alıyor

İşleri tanzim için beş senelik bir plân hazırlandı

Stokholm, 14 (A.A.) — İsveç müdafaa komisyonu, İsveçin müdafaasını baştanbaşa yeniden tanzim etmek üzere hazır lanan 5 senelik planı tasvip etmiştir.

Komisyon, tank ve top kuvvetlerini arttırmak hususuna verdiği önemi belirtmiş, 1947 senesinde inşaatı bitmesi icap eden 3 modern kruvazör yapılması hakkındaki teklifi reddetmiştir.

Komisyon bu teklifin daha müstacel işler lehine olarak red dine karar vermiştir.

Çünkü İsveç habriyesinin bugünkü kudretinin muhafazası nı kâfi telâkki etmektedir.

Almanya meydan okuyor!

26 Hazirandan sonra Amerika sularına girecek gemiler her türlü mesuliyeti göze almalıdır

Bir gecede beş İngiliz gemisi sakatlandı

[A.A. telgraflarından hülâsa edilmiştir.]

Alman hükûmeti, 26 Haziran dan sonra Amerikan sularına girecek olan her geminin her türlü muhatarayı göze alması icabettiğini resmen ilân etmektedir. Birleşik Amerikanın harbe girmesi üzerine her an hareketlere sahne olması muhtemel sahanın, Amerika sahiline kadar genişletildiği ilâve ediliyor.

Bristol Kanalı Açığında

Bristol kanalından çıkan bir düşman deniz kafilesine yapılan gece hücumu esnasında, 5 İngiliz ticaret gemisile bir düşman muhribine bombalar isabet etmiş ve sakatlanmışlardır.

(Sonu Sa. 3 Sü. 5 de)

Yunanistanda da baltalama hareketi

Almanlar, bu hareketler durmazsa 300 kişiyi kurşuna dizeceklerini haber verdiler

Prag'da 24 Çek daha kurşuna dizildi

[A.A. telgraflarından hülâsa edilmiştir.]

Yunanistanda 300 bin kişiden fazla işgal kuvveti bulunmasına rağmen durmadan kargaşalıklar ve engelleme hareketleri meydana çıkmaktadır. Almanlar Atinada 300 tutak almışlar ve engelleme hareketleri durmazsa bunları kurşuna dizeceklerini söylemişlerdir.

PRAGDA

Prag radyosu dün gece 24 Çekin daha idam edildiğini bildirmiştir. Bunların üçü kadındı, içlerinden biri 18 yaşındaydı.

Heydriche'e yapılan sikasten beri idam edilenlerin sayısı böylelikle 385 e varmıştır.

GÜL KUPASI

Dünkü Atletizm müsabakalarında ekip itibarile birici tayin edilemedi

Dün Fenerbahçe stadında Gül kupası atletizm müsabakaları yapılmıştır.

Bu müsabakalar Fenerbahçe, Maarif, Galatasaray, Kurtuluş, Beyoğluspor, Üniversite takımları girmiş, fakat Maarif takımı bütün mekteplerin muhteliti olduğu için Fenerbahçe buna itiraz etmiş ve müsabakalar neticesinde puvan itibariyle birinciliği alan takım seçilememiştir.

Bu hususta yapılan itiraz tetkik edildikten sonra bir karar verilecektir.

Müsabakların teknik neticeleri:

400 maniali:
1 — Muzaffer 6,1
1500 metre:

(Sonu Sa. 3 Sü 7 de)

HARP DURUMU

Yarım milyarlık bir insan kitlesinin yaşadığı illerde

JAPON ORDUSU

"Maksat!,, diye koşuyor. Dünya kurulalı hiç bir ordu bu kadar geniş bir sahada savaşmamıştır

Yazan: Emekli General Kemal Koçer

Bir asrın tanıttığı sarı ırk, kürenin bir yarısında faaliyete geçmiştir. Çok uzaklarda hedefler aramaktadır: Nipon denizaltıları Madagaskara, uçakları Aleuten adalarına saldırırlarken, kuvvetli bir deniz ve hava kuvveti de Amerikanın önemli bir üssü sayılan Midvaya yönelmiş bulunuyordu. Öbür yandan, Japon ordusu da yarım milyarlık bir insan kütlesinin yaşadığı illerde "Maksat!,, diye koşuyor! Dünya kurulalı hiç bir ordu bu kadar geniş bir sahada savaşmamış, hiç bir fatih, küre parçalarını benimsememiş olsa da, böyle bir strateji düşünmemişti.

Japonya, genişlemek için büyük Okyanusta ve Hint Okyanusunda hâkimiyet tesisi arkasındadır. Bir baskın bu Japon gayesini bir zaman için gerçekleştirmişti, şimdi, o zafere dayanarak, ilerlemek, ilerlemek sevdasındadır. Ancak, rehgüza-

(Sonu Sa. 3, Sü. 3 de)

UZAK DOĞUDA

39 Japon tayyaresi Darvin limanına hücum ettiler

[A.A. telgraflarından hülâsa edilmiştir.]

Avustralyadaki Müttefik umumî karargâhının tebliği şudur:

" 27 Japon ağır bomba tayyaresi, Sıfır tipi 12 kadar avcı refakatinde Darvin limanı bölgesindeki müttefik hava alanına hücum ederek hafif hasarlara sebebiyet vermişlerdir.

Bu hücumu takip eden hava muharebesi esnasında bir Japon avcısı ve bir müttefik tayyareleri Rabaul hava alanını ve limanını bombalamışlardır. İsabetler kaydedilmiştir.

Müttefik tayyareleri Yeni İrlanda açığında Tabar takım adalarında Simber adası kesimin de düşman gemilerine tesirli su rette hücum etmiştir.

(Sonu Sa. 3 Sü. 5 de)

HAVA HAREKÂTI

İngiliz tayyarelerinin şimalî Fransa üzerine akınları

[A.A. telgraflarından hülâsa edilmiştir.]

İngiliz hava kuvvetlerine mensup uçaklar, şimalî Fransada birçok hedeflere taarruz etmişlerdir.

Spitfire tipinde uçaklar hareket halinde bulunan bir trene

(Sonu Sa. 3, Sü. 4 de)

Sünger Avcıları

YAZAN
NACİ SADULLAH

Arkadaşımızın 11 inci nefis roportajını yarın okuyacaksınız

Su sporları mevsimi dün merasimle açıldı

Beşiktaş'ta büyük denizci Barbaros'un türbesi önünde yapılan ihtifal çok heyecanlı oldu

Müsabakalarda Galatasaray Barbaros kupasını kazandı. Fenerbahçe ikinci, Beykoz da üçüncü oldular

942 yılı su sporları mevsimi dün büyük Türk amiralı Barbarosun türbesi önünde yapılan parlak merasimle açılmıştır.

Su sporları ajanlığı ile kürek, yelken, yüzme amirleri tarafından hazırlanan programa göre, klüpler deniz vasıtalariyle saat tam 13 de Ortaköydeki Yüksek Deniz Ticaret Mektebi önünde toplandılar.

Burada karaya çıkan sporcular deniz bandosunun arkasında Yüksek Deniz Ticaret Mektebi talebelerinin de iştirakiyle muntazam bir yürüyüşle büyük Türk denizcisi Barbarosun türbesi önüne gelerek dizildiler.

Vali ve Belediye reisi doktor

(Sonu Sa. 2, Sü. 7 de)

20 senelik mütareke ve sonrası

1818 denberi İngiliz Politikası

Yazan: C. PETRİE Bt. —35— Çeviren: H. Cahid YALÇIN

Hakikatte, bütün bu hâdise Avrupa durumunu bir kül olarak düşünmemek hatasına bir misal teşkil etmektedir. Almanyaya gelince, daha iki ay evvel Britanya hükûmetine "evvelki kış zarfında daha evvelki sene içinde hazırlanmış resimlere göre yapılan,, on iki denizaltı gemisinden mürekkep bir kuvvet toplamak teklifini serdetmiş bir hükûmetle yapılan böyle bir anlaşmanın kıymeti hakkında resmî bir tazyika maruz olmıyan mahfillerde şüphe gösterilmesinde şaşılacak bir şey yoktur.

Avrupa üzerinde bulutlar toplandığı sırada, İngiliz efkârı umumiyesinin hali realist olmaktan son derece uzak bulunuyordu. Bu efkârı umumiyenin Avrupa kıtasında cereyan eden şeylere tamamen alâka gösterebilmesi için daha üç sene geçmesi icabedecekti. O derecede ki 1938 senesi yazında, Dorsep'de maruf bir mektebin müdürü bölge üzerinde uçakların dolaşmasını protesto etti. Çünkü uçak gürültüleri çocukların çalışmalarına mâni oluyordu. Beyaz Kitab tesirsiz kalmamıştı. Fakat bu tesir Avam Kamarasından ziyade memleket üzerinde daha büyüktü. Avam Kamarasında Sir Austen Chamberlain ile Mr. Churchill kendilerine binnisbe az taraftar buluyorlardı. Başvekil Alman hava kuvvetini tahmin ederken yanılmış olduğunu lûtfen kabul etti. Fakat onu bu kadar ciddî bir hatadan dolayı hesap vermeğe mecbur tutacak bir madde yoktu. Mr. Churchill'in bütün zahmetlerine mukabil elde ettiği şey Mr. Neville Chamberlain ile Mr. Baldwin de kendisini kabineye almamak hususundaki kararlarının kuvvetlenmesinden ibaret kalmıştır. Hattâ, birkaç ay sonra, müdafaa işlerinin koordinasyonu için bir nazır tayin edilmesi hakkında efkârı umumiye tazyik icra ettiği zaman, Başvekil Mr. Churchill'i kenarda bırakarak Sir Thomas Inskrip'i o makama getirdi. Resmî dünya hâlâ "Evet efendimciler,, için açıktı.

Bu, sulh ile harpten birinin takarrür edeceği bir intihabat senesi idi. Bir çok bakımlardan, o tarihteki İngiliz zihniyeti hakkında bize esaslı fikirler verebileceği için, biraz tetkik ve tamika değerlidir. Müntehiplerin büyük bir kısmına müracaat edilerek birtakım sualler irad edildi. Bunları verilen cevaplarla birlikte aşağıya kaydediyoruz:

1 — Büyük Britanya Milletler Cemiyetinin âzalığında kalmalı mıdır?

"Evet,, reylerinin sayısı 11,090,387, "Hayır,, reyleri 355 bin 883, istinkâf edenlerin yahut şüpheli rey verenlerin sayısı 2,895,,.

2 — Milletlerarası uzlaşmalar yoliyle bütün teslihatın azaltılması taraftarı mısınız?

"Evet,, reyleri 10.470.459, "Hayır,, reyleri 862,775, Müstenkifler yahut şüpheli cevapyısı 112.895,,.

3 — Milletlerarası uzlaşma yoliyle bütün milli deniz ve kara uçaklarının kaldırılması lehinde misiniz?

"Evet,, reyleri 9.533.558, "Hayır,, reyleri 1.689.786, Müstenkifler ve şüpheli cevaplar, 335 bin 821.

4 — Hususî sanayi erbabı tarafından silâh yapılması ve satılması milletlerarası uzlaşma ile menedilmeli midir?

"Evet,, reyleri 10.417.329 "Hayır,, reyleri 775.415, Müstenkifler ve şüpheli cevaplar: 366.421.

5 — Bir millet diğerine hücum için ısrar gösterirse diğer milletlerin onu (A) iktısadî ve gayri askerî tedbirlerle, (B) ve lüzum görüldüğü takdirde, askerî tedbirlerle durdurmağa mecbur etmek için birlikte hareket etmeleri lüzumuna kani misiniz?

"Evet,, reyleri, (A) için 10 milyon 027.608, "Hayır,, reyleri 635.074, Müstenkifler ve şüpheli reyler 896.183. "Evet,, reyleri, (B) için, 6.784.368, "Hayır,, reyleri 2.351.981, Müstenkifler ve şüpheli cevaplar 2.422.816.

Bu esas üzerinde yapılan intihabatta en ziyade dikkate değerli olan cihet, sorulan sualleri n tabiiliğine rağmen, menfi cevapların sayısıdır. Netice "Milletler Cemiyeti lehinde ezici bir rey,, şeklinde gösterilmek istendi. Fakat hakikaten müntehiplerin yarısından fazlası reye iştirâk etmediler. Böyle olmakla beraber, neticeler korkak bir hükûmeti telâşe düşürdü ve bu suretle faal reyi disiplinli bir ekalliyetin Büyük Britanyada neler yapılabileceğine dair yeni bir delil vücuda getirdi. Mevcut şartlar içinde sual varakasında müdafaa edilen prensipleri tatbika bir imkân bulunmadığı keyfiyeti gözden kaçmıştır gibi görünüyor.

Stresa devletleri, Almanya tarafından hiç bir gayret sarfedilmeden, birbirlerile gittikçe nifak içinde kalmakta oldukları cihetle o yaz her şey Almanyaya gayet müsait gidiyordu. İtalyan kuvvetleri iklim şartları imkân verir vermez bir taarruz hazırlığiyle Eritreye doldurulduğu için Avrupanın üzerine bir Habeşistan gölgesi düşmüştü. Bu politakanın asıl faal ruhu bizzat Sinyor Mussolini idi. Yirminci asrın, iyilikte, yahut fenalıkta, en bariz simalarından biri odur.

Onun hayatında her zaman takdir ve tahmin edildiğinden çok daha büyük bir vahdet vardır. Çünkü onun ilk zamanlardaki sosyalistliğinin içinde büyük miktarda gizli bir halde Faşizm bulunuyordu. Sorel onun hakkında: "Bizim Mussolini hiç de alelâde bir sosyalist değildir,, dediği zaman hakikatten başka bir şey ifade etmiyordu.

Alman, Rus ve İtalyan diktatörlerinden aralarında pek az bir fark varmış gibi bahsetmek âdet olmuştur. Bu söz ince ahlâk mülâhazalarına ehemmiyet vermemek ve umumî surette namus hissinden mahrum bulunmak gibi hususlarda hiç şüphesiz doğru olsa da aradaki bazı esaslı farkları bilmemek de bir hata olur. Hitler müteassıp bir cahildir. Kültürsüz, kendi gayreti ile olduğu kadar ahval ve şerait sevki ile iktidar mevkiine yükselmiş bir adamdır. Stalin bir eşkıya kabiliyeti ve bir papas zekâsiyle bir Şark müstebididir. Zaten iptida papas olmak için hazırlanıyordu. Duce ise dünyanın kültürlü bir adamıdır. Kendi memleketinin gayri memleketler hakkında da malûmat sahibidir. Count Ciano'nun nüfuzu altına girinceye kadar iyi bir Avrupalı idi. Habeşistanın istilâsı zamanında, hâlâ en evvel bir İtalyan, sonra bir Faşist idi. Daima câzip bir şahsiyeti vardır. Konuşurken katî ve mütehakkim bir eda takınmazdı. Onunla konuşup da ansiklopedik bilgilerine hayran olmamak kabil değildir. Hangi bir meselede olursa olsun, mühimmi ehemmiyetsizden ayırdetmek hususunda fevkalâde bir kabiliyet sahibidir. Mr. Neville Chamberlain gibi o da bir meselenin ta kâbına kadar öyle bir tarzda nüfuz eder ki konuştuğu kimselerin dimağını aydınlatır ve görünüşte ortadan kaldırılması imkânsız zannolunan zorlukları hakiki nisbetlerine ircaa muvaffak olur.

Mareşal Balbo, Ruznamesinde onun bu meziyetine müteaddit defalar işaret etmiş ve Roma üzerine yürümeğe takaddüm eden buhranlı aylarda taraftarlarına ne büyük yardımı dokunduğunu anlatmıştır. Mussolini'nin siması karakterini aksettirir. Gerek istirahat halinde iken gerek herkesin içinde bulunuyorken, somurtkan ve aksidir. Fakat çok câzibeli bir gülümsemesi vardır ki müteveffa İngiltere Başvekili Mr. de Valera'nın tebessümünü hatırlatır. Hakikaten, onda ananevî Condottiere'lerden kalma birçok vasıf vardır.

Sinyor Mussolini'nin arkasında öyle bir memleket vardı ki, haricî siyaset hususundaki gelenekleri (ananeleri) daima oportonist (zamanecilik) olmuştur. Savoy Dükaları ancak Fransayı, İspanyayı ve Avusturyayı birbirleri aleyhinde kullanmak suretiyledir ki istiklâllerini muhafaza ettiler. Birleşmiş İtalya değişmiş şartlar içinde aynı tabiyeyi kullandı. İtalya için birleşme Üçüncü Napoléon'un yardımiyle kabil olmuştu. Rusya ile bir ittifak Venetia'yı yeni krallığa ithal etmek suretiyle işi tamamladı. Müselles ittifakta eski arkadaşlarına karşı Dört Sene Harbine iştirâki İtalyaya Triyeste, Fiyome ve Yukarı Adige gibi mühim kazançlar temin etti. Buna rağmen İtalyaya Londra muahedenamesi ve St. Jean de Maurienne misakı ile Müttefikleri tarafından yapılan vaatler meselesinde âdilâne muamele gösterilmediği yolunda bir his vardı. Onun için, İtalya her ne kadar galip devletler arasında sayılıyorsa da hiç bir vechile memnun değildi. Sinyor Mussolini iktida mevkiine yükselmesinin ferdasında şöyle demişti: "Muahedenameler, ebedî değildir; hiç bozulmaz da değildir. Muahedenameler tarihin yapılarıdır, hatimesi değil,,.

(Arkası var)

ŞEHİR HABERLERİ

Üsküdar'da yangın

Dün iki evle bir tekke yandı

Dün sabah saat beşte Üsküdarda İnadiyede çıkan bir yangın neticesinde iki evle bir tekke tamamen yanmıştır.

Yaptığımız tahkikata göre yangın İnadiyede Kara sokakta 66 numaralı Mustafanın evinden çıkmıştır. Ateş kısa bir zamanda ahşap binayı sarmış ve burasını tamamen yaktıktan sonra yanındaki 68 numaralı eve sirayet etmiştir.

İkişer katlı iki ev tamamen yandıktan sonra ateş alt taraftaki meşhur İnadiye tekkesine sıçramıştır. Kısa bir zamanda tekke de tamamen yanmıştır. Vaka mahalline yetişen itfaiye yangının daha fazla sirayetini önleyerek ateşi söndürmüştür. Tahkikata devam olunmaktadır.

Harp malûlleri için meclise mühim bir kanun teklif edildi

Harp malûllerinin terfihleri için alınan tedbirler, bunların ancak hayatta bulundukları zamana münhasır olduğundan, Meclise 3 meb'usumuz tarafından malûllerin vefatlarında ailelerine bir defa için ikramiye verilmesini temin maksadile bir kanun teklif edilmiştir.

Bu para tütün ikramiyelerinden temin edilecektir.

Sahte kurmay albay!

Adliyeye garip bir dolandırıcılık vakası intikal etmiştir. Vaka şöyle geçmiştir.

Şevket namında biri Cemil isimli bir üniversiteliye kendisini kurmay albay olarak tanıtmış ve baba dostu olduğunu da söyleyerek Cemili kandırmış ve pansiyonda ziyaretine gittiği bir sırada, Cemilin dışarıya çıkmasından bilistifade odadaki kıymetli eşyayı toplamağa başlamışsa da Cemilin arkadaşları tarafından farkına varılmış ve yakalanarak polise teslim edilmiştir.

Antalyada sulama işleri ilerliyor

Antalya, 14 (Hususî) — Antalya vilâyetinin Alanya kazasında 20 bin dönüm araziyi sulayacak olan Dim çayı 375.000 liralık keşif bedeli üzerinden ve Manavgat kazasında 50 bin dönüm araziyi sulayacak Manavgat çayı 350 bin liralık keşif bedeli üzerinden münakasaya çıkarılmıştır.

Her iki çayın sulamasının mahsulün artması bakımından yapacağı istifade çok büyük olacaktır. Bilhassa muz ve Narenciye ve diğer ziraî mahsullerin inkişafı bu sayede çok artacaktır. Halk ve köylü sevinç içindedir.

Fatih bulvarı

Vali, Fatihin kadırgalarını karadan indirdiği yola ehemmiyet verildiğini, Eminönü ile Unkapanı arasının bir ticarî saha haline konacağını söylüyor

Fatihin İstanbulu zaptı tarihinin 500 üncü yıldönümüne tesadüf eden 1953 tarihine kadar İstanbulda yapılacak belli başlı imar işleri hakkında Vali ve belediye reisi Doktor Lûtfi Kırdar şunları söylemiştir:

"— Yakın bir istikbalde en esaslı semtleri plânlara göre tanzim ederek şehrimizi tanınmıyacak kadar güzelleştirmek idealimizdir. Fatihin kadırgalarını karadan indirdiği yola bilhassa ehemmiyet veriyorum. Beyoğlunun büyük caddesi artık ikinci plâna kalıyor. Çünkü o zamana kadar Taksimden İngiliz Sefarethanesi arkasına uzanan geniş bir Bulvar açmış bulunacağız. Bugünkü Beyoğlu ana yolunu genişletmek imkânı olmadığına göre başka bir yerde daha geniş ikinci bir Beyoğlu zarureti zaten çoktanberi kendisini hissettirmişti. Yeni Beyoğlu caddesine "Fatih Bulvarı,, ismini vereceğiz.

Taksimden kadırgaların çıkarıldığı yere kadar yeşil sahalar uzanacaktır. Fatih Camii etrafında geniş bir meydan, halkevi, Şehzadebaşı ve Fatih camileri arasında muhteşem bir Belediye sarayı yapacağız. Eminönü - Unkapanı arasını mükemmel bir ticarî saha haline koyacağız.,,

Ege Bölgesinde

En iyi tütün yetiştiren çiftçilere nakdî mükâfatlar verildi

İzmir, (Yeni Sabah) — Koordinasyon heyetinin tahsis ettiği tütün müdahale kredisi ve Ziraat Bankasının iştirâkiyle faaliyet gösteren Yerli Ürünler Müessesesi bu sene piyasadan beş milyon kilodan fazla tütün mübayaa ederek hükûmet adına tütün piyasasında nâzımlık rolünü gayet iyi şekilde ifa etmiştir.

936 yılında 605 bin kilo tütün satın alarak piyasaya dahil olan Yerli Ürünler Müessesesi piyasanın en buhranlı zamanında Ticaret Vekâletinin yapmak zaruretini gördüğü müdahale satışlarını idare etmiş ve 940 senesinde Amerikalılar piyasadan çekildiği için mübayaatını yedi buçuk milyon kiloya çıkarmıştı.

Evvelki gün Yerli Ürünler Müessesesinde bir tütün sergisi açılmış ve bir hakem heyeti Egenin muhtelif yerlerinde en iyi tütün yetiştiren müstahsilleri seçmişlerdir.

Müsabakada Gâvurköy, Akhisar, Mânisa, Soma ve Kırkağaç müstahsillerinden 24 zürraın tütünleri teşhir olunmuştur.

Beş saat devam eden tasnif neticesinde birinciliği Akhisarın Şeyh İsa mahallesinden Mehmet Çetiner'in tütünleri kazanmıştır.

Kendisine Yerli Ürünler Müessesesi 100 lira nakdî mükâfat vermiştir.

Gâvurköyün Sancaklı köyünden Mümin, Gâvurköyün Demirci köyünden Şakir Duran, Manisanın Tirkeş köyünden Ayşe Saritepe ve Kırkağaçtan İbrahim Bingöl de derece kazanmışlardır. Kendilerine 50 şer lira mükâfat verilmiştir.

Mümtaz Rek, Fiyat Murakabe Umum Müdürü oluyor

Ankaradan bildirildiğine göre, Ticaret Vekâleti; İaşe Müsteşarlığı tamamen idarî işlere bakacak ikinci bir müsteşar muavinliği ihdas etmeği kararlaştırmıştır. Bu müsteşar muavinliğine Sait Rauf Serperin getirilmesi takarrür etmiştir. Diğer münhal umum müdürlüklere de tayinler yapılmıştır.

Bir, iki güne kadar neşredilecek bir kararnameye göre Fiyat Murakabe ve Mücadele umum müdürlüğüne İstanbul Bölge 1-aşe Müdürü Mümtaz Rek, teşkilâtlandırma umum müdürlüğüne Mahmut Seyda, dağıtma ve tevzi umum müdürlüğüne Dahiliye Vekâleti Seferberlik Umum Müdürü Hüsamettin getirilecektir.

Ağır işçiler ekmek kartlarını bulundukları müesseselerden alacaklar

Önümüzdeki aylar için ekmek kartı tevziatına ait bir talimatname hazırlanmıştır. Bu talimatnameye göre ağır işçilere ait kartlar bulundukları müesseselere ve müessesenin mesuliyetine bırakılarak verilecektir.

Ağır işçiler mahallelerindeki birliklerden kendilerine kart verilmediğine dair matbu bir mektup alacak ve bu mektup mukabilinde müesseseleri kendilerine birer kart verecektir.

Atatürk müzesi bu gün açılıyor

Şişlideki Atatürk Müzesinin hazırlıkları bitirilmiş ve bugün saat 17 de merasimle açılması kararlaştırılmıştır.

Müzeyi Vali ve Belediye Reisimiz Lûtfi Kırdar açacaktır.

Trakya köprüleri

Yapılan son tecrübeler iyi neticelendi

Devlet Demiryolları Demir Köprüler Fen Heyeti Müdürü Abdurrahman, Trakya Umumî Müfettiş vekili Sabri Öney ve Vali Ferid Nomer'in huzuriyle Meriç ve Tuna üzerinde yeni kurulan köprülerin tecrübeleri yapılarak sağlam oldukları anlaşılmıştır. Tecrübeler köprülerin üzerinden muhtelif süratte ve yükte trenler geçirilmek suretile yapılmıştır.

Fen heyeti köprülerin sağlam olduğunu tasdik etmiştir. Mustafapaşa - Edirne arasındaki Kadıköy istasyonu da bize bırakılmıştır. İstasyon memurlarımız vazifeleri başlarına geçmişlerdir.

Hat 15 - 20 Haziran arasında işletmeye açılacaktır.

Mukavemet ve sürat birincilikleri

Ankara, 14 (A.A.) — Seneliik umumî çalışma programı mucibince 1942 yılı Türkiye yol mukavemet ve sürat birincilikleri aşağıdaki tertip üzere yapılacaktır:

1 — Grup müsabakası,

Bu yıl yalnız bir grup müsabakası yapılacak ve bu gruba Sivas, Malatya ve Kayseri bölgeleri iştirâk edecektir. Müsabaka 28 Haziranda yapılacaktır:

2 — Türkiye yol mukavemet birinciliği:

Bu yıl Balıkesirde yapılacaktır. Müsabaka tarihi: 5 Temmuz 1942 Pazar günüdür.

Mesafesi: 120 kilometredir.

3 — Türkiye sürat birinciliği: Bursada yapılacaktır.

Müsabaka tarihi: 9 Temmuz Persembedir.

Mesafesi: 200 metresi Sprint olmak üzere bir kilometredir.

4 — Rekor koşusu:

Bu koşu Bursada yapılacaktır.

Müsabaka tarihi: 11 Temmuz 1942 Cumartesidir.

Piyami Safanın konferansı

Dün Üsküdar Halkevinde Peyami Safa tarafından bir konferans verilmiştir. Halkevi Reisi Avukat Reşat Kaynar konferansçıyı dinleyicilere takdim etmiştir.

Peyami Safa, romanın nasıl yazılacağını anlatmış, roman tekniği hakkında izahat verdikten sonra konferansını alkışlar arasında bitirmiştir.

Antalyada ekilmiyen yer kalmadı

Antalya, 14 (A.A.) — Vali Hâşim İşcanın başkanlığında vilâyetin ziraî durumunu tetkik etmek ve alınan tedbirleri bir daha gözden geçirmek üzere bir toplantı yapılmıştır.

Vilâyette boş yer kalmamış, yazlık ve kışlık olarak kâmilen ekilmiştir. Sahil kazalarda harman başlamıştır. Mahsul çok iyi ve bereketlidir.

Su sporları mevsimi dün merasimle açıldı

(Baştarafı 1 nci sahifede)

Lûtfi Kırdar, merasimi açmıya Beşiktaş kaymakamı Bay Sabriyi memur etmişti. Deniz bandosunun çaldığı ve bütün talebelerle sporcuların hep birlikte söyledikleri istiklâl marşiyle merasime başlandı.

Şeref direğine bayrak çekildikten sonra Beşiktaş kaymakamı Bay Sabri kürsüye gelerek:

—" Denizciler, 942 yılı su sporları mevsimini açıyorum. Hepinize uğurlu olsun, başarılı mevsim dilerim,, dedi.

Bundan sonra beden terbiyesi müdürlüğü, Galatasaray, Fenerbahçe, Beykoz, Demirspor, Liman Gençlik, Moda deniz, Beşiktaş klüpleri tarafından merasimle büyük denizcimizin türbesine çelenkler konuldu. Ve Barbarosun manevî huzurunda bir dakika ihtiram sükûtu yapıldı.

Çelenk koyma merasimini müteakip Beşiktaş Halkevi namına Kerim, sporcular namına da Galatasaray kürek kaptanı Turgut tarafından alkışlarla zaman zaman kesilen birer nutuk söylendi. Ve sporcu gençlik ant içti.

Bu suretle türbe önünde yapılan merasim sona erdi.

★

Yapılan müsabakalarda aşağıdaki teknik neticeler alındı. Bayanlar bin, erkekler iki bin metrede yarıştılar.

Tek çifte bayanlar:
1 — Nazlı (G. S.) 5,17
2 — Nezihe (F. B.)

Tek çifte erkekler:
1 — Petro (G. S.) 8.22.2
2 — Mustafa (F. B.)
3 — Mehmet (B. Z.)

İki çifte bayanlar:
1 — Zahide, Nazlı, Suzan (G. S.) 5.04
2 — Melek, Fitnat, Nezihe (F. B.)

İki çifte erkekler:
1 — Kemal, Sati, Vedat. (G. S.) 7.31.5
2 — Halûk, Ercüment, Metin (F. B.)
3 — Muzaffer, Yusuf, Sabahattin (B. Z.)

5 çifte mektep filikaları:
Yüksek Deniz Ticaret Mektebi talebeleri arasında yapılan bu yarış günün en heyecanlı müsabakası oldu. Neticede: Lise üçüncü sınıf birinci, lise ikinci sınıf ikinci, lise birinci sınıf üçüncü oldular.

Dört tek bayanlar:
Galatasarayın Berrin, Zahide, Süzan, Nevin, Neclâdan mürekkep takımı rakipsiz olduğundan birinci addedildi.

Dört tek erkekler:
1 — Zekâi, Şevket, Barbaros, Mustafa, Hızır (F. B.) 6.44
2 — Kenan, Yusuf, İrfan, Muzaffer. İzzet (B. Z.) Galatasaray teknesine yarışta çapariz yaptığından derece verilmemiştir.

Müsabakalar nihayetinde beş birincilik alarak 25 puvanla günün birinciliğini kazanan Galatasaray klübüne Beşiktaş Halkevi tarafından Barbaros kupası ve diğer yarışların birincilerine de beden terbiyesi müdürlüğü kupaları İstanbul mebusu Abidin Daver tarafından verilmiştir.

Fenerbahçeliler 17 puvanla ikinci, Beykoz beş puvanla üçüncü olmuşlardır.

Şahımerdan, Merdimeydan, Şiriyezdan

HAZRETİ ALİ

Yazan: M. Zeki Korguna

Her hakkı Mahfuzdur — Tefrika No: 6

Ebu Cehil ile adamları, bugün kardeşinin oğlu Muhammedülemin'e pek ağır sözler söylediler, yapmadık eza, cefa bırakmadılar. Bu hakaretleri görünce sizin, yâni Abdülmuttalib oğulları namına ben utandım. Yeğeniniz Muhammedi zâlim düşmanlarının ağır hakaretleri karşısında nasıl yalnız bırakıyorsunuz? Sizde hısımlık gayreti yok mu? Siz ne biçim amcasınız? Yâ Hamza, şimdi bütün Abdülmuttalib oğullarına değil, yalnız sana hitap ediyorum. Yeğenin Muhammede yapılan cevrü cefayı belinde taşıdığın kılıçla kesemediğin taktirde senin pehlivanlığına, cengâverliğine kim inanır?

Hamza, cariyenin bu dokunaklı sözlerinden hem utandı, hem son derece müteessir oldu. Hemen gidip Ebu Cehilden intikam almıya karar verdi:

— Eksik olma yâ cariye! Beni uyandırdın!

Diyerek oradan hiddetle uzaklaştı. Ebu Cehil ile adamlarının daima toplandıkları yere gitti.

Ebu Cehil, çok kurnaz bir adamdı. Hamzanın kendilerine doğru öfke ile geldiğini görmüş ve bu öfkeden bir şeyler sezer gibi olmuştu. Yanında bulunanlara:

— Hamza geliyor, dedi, amma bu geliş hayırlı bir gelişe benzemiyor. Eğer bana, yahut hepimize karşı şiddetli davranırsa, kendisine sakın mukabele etmeyin. Zira bilirsiniz ki o, Arap kabileleri içinde eşi olmıyan bir cengâverdir. Hiddete kapılıp Müslüman olursa büyük düşmanımız Muhammed kuvvet ve kudret kazanır; Müslümanlık yakılmaz, hattâ sarsılmaz hale gelir.

Ebu Cehil, sözlerini henüz bitirmemişti. Hamza, yıldırım gibi içeri girdi. Kılıcının ters tarafı, bir rivayete göre de ok ve yayı ile vurarak Ebu Cehilin başını yedi yerinden yaraladı; sonra pis vücudünü altına aldı, her tarafını yumruklamıya başladı. Orada bulunanlar, Ebu Cehili Hamzanın elinden zor kurtardılar.

Ebu Cehil Hamzanın altından kalkınca, kendisini kurtaranlara şöyle hitap etti:

— İtiraf ederim ki ben bu hakarete lâyıkım. Zira Hamzanın yeğenine çok ağır sözler söylemiştim. Beni dövmek şöyle dursun, öldürse hakkı vardır. Sizi. Hamzanın bu hareketini ayıplamaktan menederim.

Hamza Ebu Cehili pek fena dövdüğü, adamları yanında çok küçük düşürdüğü halde, hırsını yenememişti. O mel'unun ilk hücum anında öldüremediği için etrafı zindan gibi karanlık görüyordu. Birdenbire kılıcını çekti, havada sallıyarak bir daire çizdikten sonra haykırdı:

— Madem ki siz kardeşinin oğlu Muhammede elinizden gelen her hakareti yapıyorsunuz, ben de şu andan itibaren Müslüman olduğumu ilân ediyorum! Bu andan itibaren yeğenim Muhammedi ve onun getirdiği dini ben müdafaa edeceğim!

Kendinize güvenebilirseniz, çıkın karşıma!

Hamza İbni Abdülmuttalib, artık Hazreti Hamza olmuştu. Onun Müslüman olması demek, sayısı ancak küçük rakamlarla ifade edilen Müslümanların bir denbire kuvvet ve kudret kazanarak kalkınması demekti.

İkinci bir rivayete göre, Uhud gazâsının unutulmaz kahramanı ve büyük şehidi Hazreti Hamza, İslâmiyeti şöyle kabul etmiştir:

Hamza, Ebu Cehile lâyık olduğu dersi verdikten sonra, Resulü Ekremin yanına gitti, müşriklerin âdeti üzere selâm verdi. Hazreti Peygamberden iltifat göremeyince:

— Selâmün aleyküm ey kardeşimin oğlu ve gözümün nuru!

Dedi. Resulü Ekrem, bu sefer Hamzanın selâmını aldı. Fakat kendisine lâyık olduğu kıymet ve ehemmiyeti yine vermedi. Mahzun bir tavır takınarak düşünceye daldı. Hamza, dayanamayıp sordu:

— Ne düşünüyorsun yâ Muhammed! Bugün seni pek kederli görüyorum. Halbuki sevinmelisin. Çünkü düşmanın Ebu Cehili, sana hakarette, cevrü cefada bulunduğundan dolayı adamakıllı hırpaladım; adamlarının yanında dövdüm. Öyle sanıyorum ki bundan sonra sana fenalık yapmıya cesaret edemez.

Resulü Ekrem, bu sözlerden hiç de memnun olmadı:

— Olabilir, dedi. Beni tahkir ettiğinden dolayı Ebu Cehilin senden şiddet görmesi, dayak yemesi benim için bir kazanç sayılmaz.

— Niçin yâ Muhammed!

— Çünkü Ebu Cehil benim şahsıma değil, dinime düşmandır. Sen ise benim şahsıma yapılan hakaretin intikamını almışsın. Halbuki ben şahsımı müdafaa edecek bir amcaya değil, yaymağa memur edildiğim Müslümanlığı koruyacak, bu uğurda fedakârlık yapacak sözü geçer, bileği işler, kılıcı keser arkadaşlara muhtacım.

Hamza, Resulü Ekremin sitemlerine cevap vermek lüzumunu hissetti:

— Yâ Muhammed! Yaymak istediğin dinin yayılmasına engel olanları bana haber ver, ki onların başlarını birer kılıçta uçurayım.!

Hazreti Peygamber, Arap kabileleri içinde eşsiz bir kahraman olan amcasının bu cevabından da memnun olmadı:

— Hayır, hayır! Dedi. Müslümanlığın yayılmasına engel olanların başlarını uçurmak hakkı yine Müslümanlara aittir. Eğer beni seversen ve bana yardımların en büyüğünde bulunmak istersen, şahadet kelimesi getirip Müslüman ol!

(Arkası var)

Türkiye'nin kalkınmasında:

Fertçilik ve devletçilik

Muharrir, bu yazısında, devletlerin niçin tüccar olmaktan ve sanayii işletmekten, ateşe dokunmaktan kaçar gibi, daima içtinap etmiş olduklarını sebeplerile izah etmekte ve milletler tarihinden misaller vermektedir.

YAZAN: EKREM RİZE

Büyük Millet Meclisinde İktisat Vekilinin Beyanatından:

"O halde şarabın memlekette faz la istihsali lâzımdır. Bunun temini, ise yurt içinde şarap sanayiinin bilin hesine, kökleşmesine bağlıdır. Bunun , için düşündük, şarap istihsali gibi, o nun satışı da serbest olsun ve fiyatını, serbest rekabet temin etsin,,

İktisat Vekilinin bu beyanatı dikkatimi çekti ve normal dünya vaziyeti zamanında fertçilik ve devletçilik hakkındaki düşüncelerimi söylemeğe beni teşvik etti.

Devletçilik deyince, şüphesiz hatıra yapılması çok kolay olan şu düşünce gelebilir: Devletin bir bütçesi var ya. Devlet bu, bütçesinden sermaye koyarak, sanayii istediği gibi para sarfederek niçin tesis etmesin? Bu suretle bizzat tüccarlığı kendisi yaparak bu sanayii işleterek memleketi birden sanayileştirebilir. Hem bu suretle bütün kârları da birkaç kişinin cebine gireceğine hazineye geçmiş olur.

* * *

İktisat Vekilinin beyanatından memleketimizde şarap istihsalini arttırmak için devletin şarap tüccarlığını yapmasını, şarap istihsalinin artmasına mani gördüğü anlaşılıyor.

Ben bu düşünceyi doğru bulurum. Ancak bu düşüncenin şu mahzurları hatıra gelmektedir:

1 — Herkes bilir ki ticaret yalnız menfaat kanunlarına istinat eder. Halbuki ticaret ve sanayi devletin elinde oldukça, pek tabiidir ki, idare makamı kendi şahsî emlâkinin işlemesinde düşündüğü gibi bunların kâr getirecek cihetlerini, menfaat kanunlarının emrettiği veçhile düşünemez. Çünkü mesuliyet ve bir yığın kırtasiye muamelâtı karşısında maaşından başka ayrıca cebine giren bir menfaat yoktur. Bütün işler ziyan etse o yine devlet hazinesinden tahsisatını alır ve bütün bu ziyanları da devlet hazinesi kapar. Binaenaleyh ziyanla kendi kesesinin alâkası olmadığından teşebbüslerde, ferdin kendi sermayesi için düşündüğü tecrübeli ve ihtiyatlı hesaplar değil bazan fantezi ve zahirî alayiş rol oynayabilir. Çünkü sermayeyi koyanın onun menfaatiyle alâkası yoktur.

Halbuki ticaret ve sanayi fertlerin elinde bulunacak olursa, zahmetle kazanılan sermaye ancak titiz bir hesapla tehlikeye atılır. En iyi iş nerede yapılır, nerede fabrika kurulur, ve nasıl çalıştırılır. O, bilir. Bütün şiddetiyle devam eden rehabet karşısında, bu kazanç hırsıdır ki ticaret ve sanayiin inkişafına hizmet eder. Bidayette sermaye ne kadar fakir olursa olsun derhal teşekkül eder. Ufak teşebbüslere atılır, gittikçe büyür, büyüdüğü nisbette cüret kâr olur, kozmopolit sermaye ile karışır.

Bu Harpten Evvel Norveçte ve Diğer Memleketlerde

Bu harpten evvel dünyanın en büyük ticaret filolarına malik olan zengin ve mürefeh üç milyon nüfuslu Norveç, de en büyük iktisadî faaliyet, İngiliz ve Amerikan sermayesinin elinde idi.

Fransada ilk sanayii tesis eden yine kozmopolit sermaye idi. (Bordo) da ilk şarap fabrikalarını kuran, cam fabrikasının imtiyazını alan Alman Hollandalı, İrlandalı, Portekizli tüccarlardır. Marsilyada ilk ithalât ve ihracat şirketlerini meydana getiren Akdeniz Levanitleri idi. İngilterede, Almanyada keza.....

2 — Ticaret ve sanayi devletin elinde olunca, devlet hazinesi iki cihetle ziyan eder:

A — Yanlış hesap ve yanlış mesaî neticesinde sanayiin uğradığı ziyanları yine hazinenin kapamağa mecbur olmasiyle,

B — Bu ticaret ve sanayiin şahısların elinde iken alacağı vergileri de kısmen alamamak suretiyle.....

Malûmdur ki devlet memurları kırtasiye muamelâtını arttırmak suretiyle, ticaret muamelesinin nasıl gecikmelere uğradığını ve bu, devlet bürosu istibdadı karşısında ticaretin ne büyük ziyanlara duçar olduğunu düşünmeğe bile lüzum görmez. Bundan başka devlet idaresinde, yerine göre adam istihdamı da kolay olmamıştır. Bu yüzden kadrolar da lüzumundan çok fazla kabarık olur.

3 — Bundan başka fertler ekmeklerini, kendi kabiliyet ve çalışkanlıklarından ziyade, idare makamının hoşuna gitmekte arayacaklarından dalkavuk zihniyetiyle yetişirler. Serbest ticarette olduğu gibi karşısındakine ancak bir menfaat göstermek suretiyle ekmeğini elde etmek prensibi burada o kadar rol oynamaz. Ekmeğini hazineden alan kimse tekaüt maaşiyle kendini daima garantide görür. Ekonomiyi düşünmez. Teşebbüs kudretini de memuriyette kaybeder.

Orta yaşta tekaüt olduktan sonra âtıl bir hayat geçirir ve serbest hayatta bir iş yapamaz. Halbuki ticaret ve sanayi fertlerin elinde olduğu zaman evvelâ fert ekmeğini, ancak mukabil bir menfaat göstermek suretiyle aramak zorundadır. Hülâl tabasbus gibi seyler, hiç bir rol oynamaz. Saniyen fert isterse 80 yaşında olsun, ölünceye kadar serbest hayatta çalışmağa mecburdur. İşte bu mecburiyet onu rekabet karşısında gözünü dört açmağa mecbur eder ve enerjik yapar.

Tekaüt maaşı gibi bir garantiye güvenemiyeceğinden ekonomi yapmağa ve sermayesini arttırmağa da çalışır. İşte bu sebeplerdendir ki, ticaret ve sanayi, devletin elinde değil, fertlerin elinde inkişaf eder.

4 — Ticaret ve sanayi devletin elinde olunca, hariçte iş bulmak güç olacağından herkesin gözü memuriyette olur. İşte bir misal:

"20/X/939 da İstanbul Belediyesine (60) memuriyete (600) genç müracaat etmişti. Bina talipleri almamıştı. Belediye dün kalabalık bir mektebe benziyordu. (21.XI.939 tarihli Akşam gazetesinden),,

Bu takdirde memur ve tekaüt maaşları bir yük oluyor. Hazineye, serbest hayatta kazanıp bir şey koyan, hattâ beynel milel pazarlarda kazanarak hazineyi zenginleştiren, vâsi hususî müesseseden ziyade hazineden daima bir şey koparmak için koşan bir kütlenin çoğaldığı görülür. Büyük bir kütle bomboş oturur. Diğer tarafta, büyük bir iş sahası bomboş durur. Bunun içtimaî bünyede açtığı rahne de o nisbette büyük olur.

* * *

Şimdi niçin devletlerin bizzat tüccar olmaktan ve sanayii işletmekten ateşe dokunmaktan kaçar gibi daima içtinap etmek istediklerinin sebepleri belki daha iyi anlaşılır. Fakat bunu daha iyi takdir edebilmek için 150 sene evvel İngilterenin bir müstemlekesi olan Birleşik Amerikanın o günkü 20 milyon raddesindeki nüfusu ve iptidaî sanatiyle bugünkü muazzam sanayi kudretine hangi yoldan geldiğini tetkik etmek icabeder.

Amerikada devlet yalnız, postayı işletir. Telgraf, telefon radyo şimendiferler ilh.. gibi hiçbir ismin menbaı devletin elinde değildir. İlk mektepten üniversiteye kadar mektepler de devletin elinde değildir. Bir Amerikalı bu mekteplerin halkın elinde olmasının sebebini şöyle izah ediyordu:

"Çocuklarımıza, hükûmetin kendisini methettirecek kitaplar okutmaktansa, benliğimize, ve hürriyetimize dokunmasına müsaade etmemek için mekteplerimizi devletin emrine aslâ veremeyiz.,,

Sonra 150 sene evvel 7 milyon nüfusiyle İngiltere (o zaman da hatırı sayılır ticaret ve sanayiile) bugünkü muazzam kudretini nasıl elde etmiştir? Tıpkı Amerika gibi..... İngiltere de de devlet sadece postayı işletir. Mekteplerin kısmı âzamı halkın elindedir.

90 sene evvel 26 milyon iken bugün 120 milyon nüfusa malik bulunan Japonya 70 sene evvel derebeyliklerle idare ediliyordu. İptidaî bir memleketti. İşte o Japonya bugün Amerika ile rekabet edecek bir sanayie maliktir. Ve orada devlet tüccar olmamış, hiç bir sanayii kendisi işletmemiştir. Rusyaya gelince, bugünkü Bolşevik Rusya da bilindiği veçhile komünizm büsbütün başka prensiplere dayanmaktadır. Orada devlet reisinden en ufak ameleye kadar herkes kendi cebi için değil, umum için çalışmağa mecburdur.

SON HABERLER

Rusya harbi

— Baş tarafı 1 incide —

çarpışmalar devam etmektedir. Şimdi, yegâne mesele, Sovyet Karadeniz filosunun kaleye tak viye kıtaatı getirip getiremiyeceğidir.

Almanlar Donetz'i geçtiler

Ukraynada Von Bock orduları ilerlemelerine devam ederek Donetz nehrini geçmişlerdir. Nehrin doğusunda bulunan Rus kuvvetleri sarılmıştır.

Alman tebliğine göre, Harkof cephesinde kuşatılan Rus kuvvetleri imha edilmiş, başka gruplar esir alınmıştır. Şimdiye kadar bu kesimde 20 binden fazla esir, 109 tank, 113 top ele geçirilmiştir.

Londraya göre, Sivastopol kalesi elân dayanmaktadır. Kaleye karşı şiddetli taarruzlar başlıvalı dokuz gün olmuştur. Kale sekiz aydır çevrilmiş bir haldedir.

Almanlar, kaleye karşı taze Romen kuvvetleri salmaktadırlar.

Moskova diyor ki:

"Alman kumandanlığı Harkofta baskın suretile gedik açmıya muvaffak olamamıştır. Bu dar cephe üzerinde yapılan savaş, son derece vahşiyanedir. Alman hücumlarının çoğu püskürtülmüştür. Ve düşman, bir parça ilerlemeğe muvaffak olduğu bütün noktalarda şimdi zaptedilmiş bulunuyor.,,

Afrika harbi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Londra diyor ki:

"Almanlar, Knigsbridge - El âdem hattında 30 kilometrelik bir cepheden taarruz etmektedirler. Tobruğa karşı büyük taarruz başlamıştır.

General Ritchie kuvvetleri bu taarruzları püskürtmek için gayret sarfetmektedir. Elâleme karşı da sert bir taarruz başlamıştır.,,

Orta Şark İngiliz umumî karargâhının pazar tebliği:

"13 haziran günü öğleden sonra Akromanın cenup bölgesinde bizim zırhlı kuvvetlerimiz le düşmanın zırhlı kuvvetleri arasında şiddetli savaşlar gelişmiştir.

Her iki taraf kuvvetleri akşamüstü elân bu bölgede bulunuyorlardı. Cenuptan düşman gerisine doğru hareket yapan seyyar kuvvetlerimiz, düşmanın bir miktar arabasını tahrip etmişler ve bir kaç esir almışlardır.,,

Uzak doğuda

— Baş tarafı 1 incide —

Çinde

Çin tebliğinde deniyor ki:

"Çungking ve Kyangsi cephesindeki meydan muharebesi, şimdi Şunsiyenin 40 kilometre kadar batısında kâin Şangsanın doğusunda cereyan etmektedir.

Japon kolları, 40 kilometre kadar batı cenupta kâin Yukhana doğru ilerlemektedirler. Kiangsi eyaletinde muharebe, Kinki, Mangen ve Ka Foh civarında cereyan ediyor.,,

Çinlilerin mukavemeti

Japonların Nangangın 100 kilometre kadar doğu cenubunda Kiangsi eyaletinde Kinkiyi zaptettikleri resmen haber verilmekte ise de Çinliler elan şehrin varoşlarında harp etmektedirler.

Almanya meydan okuyor

— Baş tarafı 1 incide —

Bir İngiliz Denizaltısının Muvaffakiyeti

Dün gece İngiliz Amirallik dairesinden bildirildiğine göre, İngiliz Torbey denizaltısı düşmanın bir iç limanında bir müddet kalmış ve iki malzeme gemisini batırmıştır.

Bu denizaltının son sene zarfında batırdığı gemilerin tutarı 70.000 tonilâtodur.

İsveç Sularında Bir Alman Gemisi Battı

İsveç radyosunun bildirdiğine göre, bir Alman gemisi mayinlere çarparak İsveç kıyısı açıklarında batmıştır. İki İsveç gemisi de hasara uğramıştır.

Atlantik Denizinde

Bahriye Nazırlığı, Atlantik Denizinde orta tonajda bir İngiliz ticaret gemisinin torpillendiğini haber vermektedir. Gemiden kurtarılanlar Doğu sahilinde bir limana çıkarılmışlardır.

Hava harekâtı

—Baş tarafı 1 incide —

tam isabet kaydetmişler ve iyi neticeler elde edilmiştir.

İngiliz tebliği şudur:

"Hava ve dahili emniyet nazırlıkları tebliğinde, cumartesi gecesi İngiltere batı cenup sahilinin doğu cenubu üzerinde düşmanın hafif hava faaliyetinde bulunduğu haber verilmektedir.

Cenupta bir şehre atılan bombalar ikametgâhlarda hasarlar yapmıştır. Birkaç ölü ve yaralı vardır.,,

Vaşingtondan bildirildiğine göre, İngiliz hava kuvvetlerine mensup uçaklar şimal batı Almanyada hedeflere taarruz etmişlerdir. Alman uçakları da, İngiliz kıyılarına doğru akınlar yapmışlar, fakat hasar kaydedilmemiştir.

Berlinden şu malûmat veriliyor:

"13 haziran saat 13 te "00,, tipi bir Alman savaş uçağı, ani olarak, İngiliz hava sanayiinin en önemli fabrikası olan Leamington fabrikasına taarruz için bulut tabakalarını delmiş ve sıyrılmıştır.

Alçak irtifadan atılan bombalar fabrikanın atelye dairelerine isabet etmiştir.,,

Birleşmiş milletler günü münasebetiyle M. Ruzveltin söylediği nutkun hülâsası şudur:

"Bayrak günü olan bugün, birleşmiş milletler demecini, düşmanlarımızın yenilgisine ve insan hürriyeti esasına dayanan hakikî barışın tesisine tahsis edilmiş olan bu büyük ittifakı kutluyoruz.

M. Molotof

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

M. Molotof, dün Moskovaya varmıştır.

Belçikada hususi tedbirler

İnbel Belçika ajansı, Almanların, Avrupada ikinci bir cephe açılması ihtimalinden çekinerek Belçikada asayişi muhafaza için hususi tedbirler almakta olduklarını bildiriyor.

Terhis edilmiş bulunan Belçikalı subay ve yarsubaylar, Alman umumî karargâhlarına çağırılmışlardır.

Birçok çevrelerde ışıkların tamamen maskelenmesi emri verilmiştir. Bundan başka daha birçok tedbirler alındığı da bildirilmektedir.

Şimali İrlandaya çıkarılan Amerikan kuvvetleri

Yeni bir Amerikan asker kafilesi şimali İrlandada bir limana varmıştır. Bu kafilede bir çok zırhlı birlikler bulunmaktadır.

Kafile, Amerika Atlantik filosuna mensup ağır deniz birliklerinin himayesindeydi. Yolculuk esnasında hiçbir hâdise olmamıştır.

Müttefikler günü

— Baş tarafı 1 incide —

bayraklarını da bu bayraklar vasıtasiyle bizzat o milletleri de kutlamalarını istemiştir. Birleşik krallıktan başka büyük şeref levhasını teşkil eden milletlerin isimleri şunlardır:

Birleşik Amerika, Sovyetler Birliği, Çin, Avustralya, Kanada, Korsika, Küba, Çekoslovakya, Saint Domingue Cümhuriyeti, Salvador, Hür Fransızlar, Yunanistan, Guatemala, Haidi, Honduras, Hindistan, Lüksemburg, Meksika, Hollanda, Yeni Zelanda, Nikaragua, Norveç, Panama, Polonya, Cenup Afrika Birliği, Belçika ve Yugoslavya.

Bugün sesimi onun sesile birleştirerek Birleşik milletler kuvvetlerini serefle anıyorum. Ölenlerin kahramanlığını ve fedakârlıklarını ve bugün çarpışanların cesaret ve metanetini şükranla karşılıyoruz. Zulüm ve işkence altındaki memleketlerde erkek, kadın ve çocuk herkesin kurtuluş gününü görmek için çalıştığını hatırımızdan çıkarmıyalım. Bu törende biribirimize yalnız zafer elde edilinceye kadar destek olmak ve yardım etmek teahhüdünde bulunmakla iktifa etmiyoruz, belki daha geniş bir anlaşma beşerî sempati duygusu ve insanlığın müşterek hedefini idrâk duygularile birbirimize bağlanıyoruz.

Bunlar olmasa Birleşmiş milletlerin ıztırabı ve mücadelesi tam mükâfatını kazanamaz.

Lizbon, 14 (A.A.) — D.N.B.: Amerikada oturan ve Drottningholm İsveç yolcu gemisile buraya gelerek mübadeleye tâbi tutulmuş olan İtalya tebaaları hususi treule Cumartesi akşamı Romaya hareket etmişlerdir.

Alman tebaaları üç hususi trenle Pazar akşamı Almanyaya doğru yolculuklarına devam etmişlerdir.

Fransadan 50 Amerika tebaası buraya gelmiş ve mübadele edilmiştir.

Büyük Geçit Resmi

İngiltere Kral ve Kraliçesi yanlarına kızları ve Norveç Kralı Haakon, Yugoslavya Kralı Pierre, Holanda Prensi Bernhardt ve başka Müttefik milletler şeflerile M. Çörçil ve Birleşik Amerika ve Rusya büyük elçileri başta olmak üzere diğer diplomatlar da bulunduğu halde Birleşik Milletler günü yıldönümü münasebetiyle Birleşik Milletler askerlerinin yaptıkları geçit resminde hazır bulunmuşlardır.

Sayfiye Mevsimine Çam Yangınlarile Girdik!

— Baş tarafı 1 incide —

balta tutan ne kadar amele ve işçi varsa Burgaza sevketmek üzere toplamıştır.

Büyükadadan vapura bindirilen bu halk imdat grubu henüz Heybeliye gelmeden yangının bastırılması mümkün olmuş ve vapur geriye çevrilmiştir.

Ateşin söndürülmesinde Burgaz itfaiye ve orman müfrezeleriyle Burgazlıların büyük himmetleri ve cansiparane çalışması âmil olmuştur.

Hâdise tahkik edilmekle beraber bu çok tehlikeli yangının dün çamlıklara tenezzüh için gidenlerin ya yaktıkları bir ocaktan, veyahut da yere atılan bir sigaranın otları tutuşturmasından ileri geldiği sanılmaktadır.

★

YENİ SABAH — Bu sene de sayfiye mevsimini Burgaz çamlıklarında çıkan bu yangınla açıyoruz. Tahkikatın ne netice vereceği şu dakikada bilinmiyor. Fakat hemen şimdiden her halde lâkaydinin yakasına yapışacak, kendi evinin bahçesinde yapmadığı cüretkârlığı çamlarımızın serin gölgesinde işlemekten çekinmiyen vurdum duymazlara hadlerini bildirecek cezrî ve zecrî tedbirler alınmak lâzımdır.

Gül kupası

— Baş tarafı 1 incide —

1 — Recep 4,17,4

200 metre:

1 — Muzaffer 23,4

400 metre:

1 — Remzi 54

5000 metre:

1 — Eşref 15,36,7

4x200 bayrak:

1 — Maarif takımı 1,36

Cirit:

1 — Kemal 52,37

Yüksek:

1 — Güner 1,70

Uzun atlama:

1 — Güner 6,47

Güle:

1 — Veysi 12,40

Üç adım:

1 — Selim 13,48

Yunan diski:

1 — Mehmet 26,51

Çelik:

1 — İzzet 28,40

Sırık:

1 — Halit 330

Disk:

1 — Cevat 32,44

SES
SİNEMA VE TİYATROSUNDA
Zati Sungur
Son harikalı hünerleri devam ediyor. Bu hünerlerin
Son Haftasıdır
Her gece saat 21 de, Cumartesi, Pazar Matine saat 16 da

HARP DURUMU

—Baş tarafı 1 incide —

rına Anglo - Sakson azmi dikilmiştir. Japonya, eğer Çin topraklariyle de iktifa etse, bu başlı başına bir kaynak ve bir âlem olan ülkede emniyet, bütün o deniz üslerinin ve geçitlerinin elde bulundurulmasını ve bütün yabancıların bu sulardan atılmasiyle garanti edileceğine inanmıştır.

Hint sınırlarına erişen ordu, Çine götüren ana yolu kesmek ve 5 yıllık Çin macerasının sonuçlandırılması ümitlerine kuvvet vermiştir. O sebeple, tahmin edildiği gibi, Çin harekâtına önem verilmiştir. Avustralyada, Hindistanda, hattâ Uzak Doğu Rus topraklarında istilâ plânları ikinci hatta atılmıştır.

Japonyanın Avustralyaya doğru giriştiği teşebbüs, Mercan karşılaşmasiyle sonsuz bırakılmıştı. Japon donanması, muharebe meydanından uzaklaşırken Avustralya Ada - Kalesinin Anglo - Saksonlarca, her ne pahaya olursa, müdafaa edileceğini anlamıştır. Japon faaliyet sahasının iki müntehasında bulunan Madagaskar ve Daçharlor gösterileri, Midvay baskısının gizlenmesi maksadına matuftur, denilebilir. Bu ileri Amerikan üssünün, Japonyayı nisbetle yakın yoldan tehdide imkân hazırlıyacağından korkulabilirdi. Belki Midvay taarruzu da bir kamoflediır. Esas saldırış, gene Avustralya istikametindedir. Belki Hindistanda yeni bir taarruz hedefi olur. Her halde, şurası unutulmamalıdır ki, Japon kuvvetleri çok serpilmiş ve bu yüzden de zaafa uğramışlardır. Daç Harbor hareketi bile bir mevkibin istihdamını mecburi kılmıştır. Ve pahalı ödenmiştir. Sidneyde de Japon kayıpları dikkati çekmektedir. Artık, Pearl Harbour gafleti Japonlara ucuz muvaffakiyetler vaadetmiyor. Japonların bundan böyle Anglo - Sakson kıyılarına doğru her kımıldanışı, zayiatla karşılanacağa benziyor.

Bu harbin, milletlerin hayatını kemirdiğini görüyoruz. Kaynağı zengin olanların, cephelerinde açılan boşlukları doldurmak için, bütün varlıklarını yarının harbini hazırlamaya hasrettikleri göze çarpıyor. Bir mütehassıs, Amerikanın harp dışı çelik istihsalinin 90 milyonuna mukabil Japonyadakinin 7 milyon olduğunu söylüyor. Günde 4 vapur yapan Amerikanın bir gün yenilmez bir kudret yaratacağına Singapur galipleri de vâkıf değillerdir, denemez.

Japonlar, Denizleri emniyet altında bulundurdukları müddetçe karalardaki hareketlerini geliştirir ve işgal ettikleri adalarda tutunabilirler. Musibet, en büyük bir intibah dersi verir. Dünkü Amerika hazırlanmadığı ve yarışa güvendiği bir zamanda sürprizlerle karşılaşmış ve kanamıştı. Sürekli harp, muhariplere çarpışmak esaslarını öğretmiş; silâh ve vasıtada günün ihtiyaçlarına uydurulmuştur. Amerikan donanmasını hava kuvvetleri hırpalamıştı. Midway meydan muharebesi. Amerikan armadasının karalarda da üslenen hava orduları tarafından desteklendiğini isbat ediyor. Amerikan tebliğleri, Japon donanması zayiatının hatırı sayılır bir miktara vardığını haber veriyorlar. Pasifik durumu, Amerikanın tevcih edilecek hamleleri emniyetle geri atacağını gösteriyor. Bir yandan da, Amerikan donanması gün geçtikçe kuvvetlendiğine göre, yarına inanla intizar edebilir: Okyanuslar, bir gün, tasavvura da sığmayan olaylara sahne teşkil edecek ve Uzak Doğu mukadderatı deniz musaraalarına bağlı kalacaktır!

Almanlara göre

Akdenizde üç İngiliz gemisi batırıldı

[*A.A. telgraflarından hulâsa edilmiştir*]

Alman tebliğinde deniyor ki:

"Akdenizde Alman savaş uçakları, Marsa Matruh şimalinde rastladıkları bir İngiliz deniz kafilesi içinde 5 bin tonilâto tutarında bir ticaret gemisini batırmışlar, başka iki büyük gemile bir devriye gemisini de bombalarla sakatlamışlardır.

Alman denizaltıları Sollum açıklarında bir düşman devriyesini ve Suriye kıyısı açığında da 300 tonilâto tutarında bir mühimmat gemisini batırmışlardır.,,

=HİNT ESRARI= No. —33—

— Haydi bakalım; size güveniyoruz kaptan.....

Dedi ve Gabeson'u vazifesinde bırakarak ayrıldı.

O andan sonra Hint heyeti hakikaten sakin ve emin bir seyahat hayatı yaşamaya başlamışlardı. Hattâ artık kıyafetlerini değiştirmeye de lüzum görmüyorlardı. Vapurda bunun ne faydası olabilirdi Eğer vapunun içinde düşmanları varsa demek her şeyi öğrenmiş ve kendilerini takip ederek vapura binebilmişlerdi. Onlara artık kendilerini gizlemekte bir fayda yoktu. Böyle bir şey yoksa o takdirde de kıyafet değiştirmeye ihtiyaç yoktu. Hepsi sade seyahat elbiseleri giyindiler ve birkaç gündenberi eteklik içinde cambazhanedeki hareketlerinin yüzde birini yapamıyan Ferhat gene delikanlı oldu.

Bu değişiklik tayfanın hayretini uyandırdı. Bu ne demek? Bu adamlar oyun mu oynuyorlar? Şimdi hakikî kıyafetlerini mi almışlardı? Yoksa şüpheli insanlardı da polisin gözünden kaçmak için kimi kadın, kimi köylü kıyafetine mi girerek vapura sokulmuşlardı? Hele bir delikanlı mı, bir genç İngiliz kızı mı olduğunda şüphe edilen Ferhat ile Fil gemi efradında garip mütalealara yol açmıştı; nihayet Kaptan Gabeson, hem de ikinci kaptan Regnier onların merakını izale için bazı izahat vermeye lüzum gördüler. Her şeyi anlatmadılar. Ferhadın vaziyetini ve Hint diyarına ne maksatla gittiğini anlatmakta mahzur görmüyorlardı. Hâşim, ve Cemşit, meselenin gizli tutulmasını rica etmişlerdi. Onun için mürettebata, bu beş kişinin bir cambazhane kumpanyası erkânı olduğunu, filin de bu kumpanyanın numaralarından birini teşkil ettiğini, acele vapura geldikleri hattâ bir temsili yarıda bıraktıkları için, temsil elbiseleriyle vapura bindikleri söylendi.

Mürettebat ve makineciler artık bu garip yolcuların cambaz olduklarından şüphe etmiyorlardı. Hele filin Sami ismindeki genç seyisi Dede hakkında izahat vermiş, onun marifetlerini sayıp dökmüştü. Dedenin âdeta her şeyi anladığını söylemiş ve bunu isbat için bazı tecrübelere de girişmişti. Bu tecrübeler evvelâ tayfadan bir ikisine yapıldığı halde sonra sıra ile hepsi seyre gelmiş ve artık garip yolcuların cambaz oldukları hakkında kimsede şüphe kalmamıştı.

İşin doğrusu Dede seyisi Samiden daha zeki idi. Sami bunu itiraf ediyor ve mürettebata:

— Hele bir de onun Ferhatla başbaşa kaldığını görseniz gaşarsınız; sanki onlar iki dosttur ve sanki mükemmel konuşup anlaşırlar...

Diyordu. "Dede,, ve Ferhat gemi erkânının bütün bu seyahatte en çok merak ettiği ve meşgul olduğu iki mevzu olmuştu.

Her sabah, erkenden Ferhat kalkar kalkmaz güverteye çıkıyor, cimnastik yapıyor, sıçrayor, direklere tırmanıyor, iplere sarılarak en pişkin gemicilerden daha cevik olduğunu gösterecek nöbetetki tayfayı hayretten hayrete düşürüyordu. Hele onun ip merdivenleri başaşağı inip çıkması, direkte ayaklarını havada tutması kaptanlardan tayfalara kadar hepsini âdeta ahlaklaştırmıştı.

Sara, arada bir onu bu idmanları yaparken gördükçe içini çekiyor ve kendi kendine:

— Ah zavallı Ferhat, sen bütün bu marifetlerini unutacaksın, bir Racanın taklak atması ve başaşağı iplere tırmanması muvafık değildir elbet.....

Diyordu. Bu mütaleayı bir kere Cemşide de söyleyince heyet reisi:

— Hiç de öyle değil Sara Hanım, demişti. Bir hükûmeti idare eden adamın her şeyi bilmesi kadar her şeyi yapabilmesi de zararlı değil, faydalıdır. Zaten politika denilen şey akrobattan başka nedir ki?.....

(Arkası var)

YAZAN: M.S. Karayel TEFRİKA No 122

YÖRÜK ALİ

Nakil ve iktibas hakkı mahfuzdur

— Bak hele... Yanlış düşünüş!. Ezemezler seni.. Baban senin okkan hafif olduğu için korkuyor. Halbuki, başaltına güreşenler Kel Memişten ne kadar fazla insanlar ki.. Aynı gibi birşey.. Ezemezler seni... Çünkü, hasımlarına güreşi sen taşıtıyorsun.. Güreşi sen yapıyorsun, hamallığı onlar.. Baban çok yanlış düşünüyor.

— . . . . .

— Söyle sen babana!. Usta böyle söylüyor de!. Dinleme babanı çık meydana!. Hem bundan sonra gittiğin yerlerde hep başaltına güreş.. Artık büyükortaya çıkma!..

— Başüstüne ustam!. Fakat...

— Kat'i kati yok. Babana söyle.. Ezemezler seni. Senin yapın lâstik gibi.. Kolay körletemezler.. bilâkis kendileri körlenir heriflerin.

Dedi. Ve sırtını okşayarak Yörüğü selâmetledi. Hattâ peşinden tekrar tekrar bağırdı:

— Yörük, bir daha seni baş altında göreceğim.

* * *

Bir çok kereler yazılarımda yazmışımdır. Beğenirim de onun için tekrardan tiksinmem. Kavasoğlu, ihtiyarlıyacağı zaman bir gün suyolcu Mehmet pehlivanla otururlarken suyolcu sormuş:

— Usta! Hayatında en iyi ve en çetin pehlivan olarak kimi tanıdın?

Kavasoğlu Koca İbrahim hiç düşünmeden şunları söylemiş:

— Mehmet usta! Biz hamalız.. Hem vallah! Hem billâh hamalız.. Hayatımda tek bir kişi gördüm. Pehlivan olarak, o da Arnavutoğlu..

İşte namağlûp ve koskoca Kavasoğlunun hükmü!. Arnavutoğlu, hakikaten safi pehlivandı. En usta Kavasoğlu bile Arnavutoğlunun yanında kendisini hamal addetmişti. Bu, söz çok büyüktür. Ve Kavasoğlunun babayiğitliğini gösterir. Allah rahmet eylesin hepsine... Bunlar saf, temiz Müslüman Türklerdi. Halis öz Türkler. Özü sözü bir insanlar hiç kendilerini övmüyorlar. Başkalarının ve kendi hasımlarının meziyetlerini ortaya koymaktan çekinmiyorlar.

Kavasoğlu, Koca İbrahim, ortada meşhur Suloyu mağlûp edip İstanbula geldiği zaman ilk olarak Arnavutoğluyla karşılaşmıştı. Kavasoğlu, çift alana gitmişti. Evvelleri çift alanın, Azizin haremağalarının koyun ve koç besleme mahalliydi. Ağalar, burada koç beslerlerdi. Çift alanda bir güreş tertip olunmuştu. Kavasoğlu da bu güreşi yol üzeri olduğundan gelmişti. O vakite kadar Kavasoğlunu kimse yenemiyordu, yani İstanbul ve saray ağaları.

Saray ağaları da Arnavutoğlunu alarak çift alan güreşlerine gelmişlerdi. Arnavutoğlu, otuz sekiz yaşlarında vardı. Ve zamanın namağlûp bir pehlivanıydı.

Kavasoğlu, çift alanda bir kahveye misafir olmuştu. Kahvede yatacaktı. Kahveci, Arnavut Ali isminde bir adamdı. Çift alana gelmiş yerleşmişti. Bir iki yüz koyun sahibi olmuştu. Haremağalarından da muavenet görüyordu. Yani Ali ağa, çift alanın elebaşısı gibi idi.

Kavasoğlu Koca İbrahim, Akpınardan İstanbula geliyordu. Güreşi haber aldığından oraya düşmüştü. Ali ağa, Kavasoğlunu geniş filân görünce sordu:

— Oğlum, nereye böyle?

— Ağam, burada bir düğün güreşi varmış. İşittim de geldim..

— Nerelisin sen?

— Deliormanlı..

— Nereden geliyorsun?

— Edirneden..

— Nereye gidiyorsun?

— İstanbula..

— Neye güreşiyorsun?

— Neye olursa..

— Büyükortaya filân mı?

— Neye olursa ağam..

— Pekâlâ, yarın güreş var.. Güreşir misin?. Bu akşam yat burada.

— Teşekkür ederim ağam!. Fakat yemek bulmak kabil mi?

— Bunun lâfı mı olur?. Biz neciyiz burada... Korkma bol yemek var.

Dedi. Hakikaten Kavasoğluna o gece mükemmel baktı. Hattâ evinden yatak getirdi. Uzatmıyalım, o gece Kavasoğlu yatarken kahvenin sönük idare lâmbası ışığı altında vücudunu yağlamıya başlamıştı. O sırada da Arnavutoğlu ile gelen ağalar, kahveye pehlivan gelip gelmediğini yoklamak için birisini göndermişlerdi. Habercilerden birisi kahvenin camından içeri baktığı zaman bir pehlivanın kendisini ovduğunu gördüler. Gelip ağalara haber verdiler. Fakat kim olduğu belli değildi.

Güreş sabahı da bir çok pehlivanlar geldi. Bu, pehlivanlar başgüreşçiydiler. Fakat Arnavutoğlunun orada olduğunu görünce hepsi baga güreşmekten vazgeçtiler. Başaltına güreşmiye karar verdiler. Arnavutoğlu kimseye başı vermezdi. Binaenaleyh gelen başpehlivanların ödülünü kaybetmemek için başaltına güreşmeleri muvafıktı. Nitekim de böyle yapmıya karar vermişlerdi.

Evet, güreşler başladı. Nihayet güreş büyükortaya gelince kahveci Ali ağa, Kavasoğluna:

— Oğlum, haydi soyun çık!.

Dediği zaman Kavasoğlu, Ali ağanın sırtına vurarak:

— Ağam, biraz sabret!.

— Başaltına mı çıkacaksın?

— Hele bir sabret!.

— Oğlum, şu gördüğün pehlivanlar hep başpehlivanlardır. Fakat Arnavutoğlu geldiği için hepsi başaltına güreşmiye karar verdiler. Başaltı pehlivanları da bilmecburiye büyükortaya güreşecekler. Yani büyük orta başaltı demektir. Haydi ortaya çık!.

Deyince, Kavasoğlu, o vakite kadar görmediği Arnavutoğlunu göstermesini Ali ağadan rica etti. Ali ağa da:

— Na işte bak haremağalarının ortasında oturuyor..

— Şu, küçük adam mı?

— Evet, işte o küçük adam!.

— O, pehlivana benzemiyor ki!..

— Ne diyorsun oğul? Asıl pehlivan o... Bakma sen onun küçüklüğüne..

— İhtiyar da..

— E!. Kırkına yakın!.

— Kaç okka geliyor ki?.

— Tam altmış altı okka!.

— Ama da yaptın ağam!. Benimle alay mı ediyorsun sen? Böyle başpehlivan olur mu? Hem de ihtiyar...

— Oğul, analar öyle şeyler doğurmamış. O, efendimizin başpehlivanıdır.

— Demek bu, Sultan Azizin başpehlivanı öyle mi?

— Evet.. Hem kaç senedir.. Ta, veliahtlığı zamanındanberi..

— Bu, başpehlivanlar o var diye mi tutmuyorlar başa?

— Elbet de.. Hepsini sıradan geçirir.

— Öyleyse ben, onunla tutacağım...

— Ne?.

— Evet onunla tutuşacağım...

— Sakın ha!. Haydi soyun çık büyükortaya belki beş on para alırsın.. Büyükortayı bile kurtarmak senin için kolay değil...

— Sen, sabırlı ol ağam! Hiç sesini çıkarma benim başa çıkacağımı kimse bilmesin. Ona çıkacağım muhakkak.

Dedi. Ali Ağa, şaşırmıştı. Kavasoğlunu zorluyordu:

— Olmaz..

— Olur ağam. Sen, sabırlı ol!. Allah büyüktür. Yalnız kimseye söyleme..

Diye rica ediyordu. Ali ağa, ısrarından vazgeçti. Yalnız ismini sordu:

— Senin ismin ne?

— İbram!.

— Lâkabın var mı?

— Var..

— Nedir?.

— Kavasoğlu..

Güreşler oldu. Büyükorta güreşleri bitti. Başaltı başladı.. Başpehlivanlar başaltına güreşiyorlardı. Arnavutoğlu tek başına soyunmadan başı alıp gidecekti. Mahmut Celâlettin paşanın ağaları da vardı. Mahmut Celâlettin Paşa da çift alanda, koç besletiyordu. O da Sultan Aziz gibi koç ve horoz dövüşlerine meraklı bir adamdı. Ağaları da kendisi de aynı zamanda pehlivanlığa meraklıydılar. Ve Paşanın konağında ve çiftliklerinde pehlivanları vardı.

Kavasoğlundan kimse malûmattar değildi. Herkes onu seyirci zannetmişti. İbrahim, kahveci Ali ağanın yanında oturuyordu. Onu Ali ağanın hemşerisi bir Arnavut zannediyorlardı.

Nihayet başaltı güreşleri bitti. Güreş dağılacaktı. Hattâ Cazgır, başgüreşi ilân etmiye lüzum bile görmemişti. Tam bu sırada Ali ağa olduğu yerden fırladı. Cazgırın yanına gelerek kulağına şunları söyledi:

— Başgüreşi seslen!.

— Kime sesleneceğim ağam?

(Arkası var)

Suikast davasında Müddeiumumî

Cemil Altayın okuduğu

İDDİANAME

— 21 —

Bu hususdaki delilleri irade-derken Pavlof ile Kornilofa Ömer Tokatın ve Abdurrahmanın fotograflarının gösterilmesi anında kızararak sinirlendiklerine ve mümkün olduğu kadar tabii görünmiye çalıştıklarına, bilhassa görülen lüzum üzerine Kornilof ile Pavlofun müvacehelerinin yapılması sırasında Kornilofun, arkadaşına - kimsenin nazarından kaçmıyan - seri bir göz işareti verdiğine ve İstepan Podoçnik tarafından Ömer Tokatın evine götürülerek üzerinde izahat verilen Walther markalı, numarası mahsus bir vasıta ile kazınarak ortadan kaldırılan ancak bilâhare ilmî usullerle numaranın 178190 olduğu tesbit kılınan ve 27 haziran 1940 T. de Rusyanın Riga şehrinde bir müesseseye satıldığı fabrikasınca verilen cevaptan anlaşılan tabancanın vak'a yerinde elde edilen tabanca olduğuna da işaret edelim.

Pavlofun Abdurrahmanı tanımadığı hakkındaki ısrarına rağmen bunun aksi tütüncü Yusufun şahadeti ve teşhisiyle müeyyit bulunmaktadır.

Kezalik Abdurrahmanın bir öğle vakti Taksimdeki Kodak reklâm levhasının altında bulunan bir lokantada Pavlofu beklediği ve ayrı masalarda yemek yivip çıktıktan sonra dışarıda buluştukları yolundaki ifadesi, Taflan lokantası sahibi Ahmet Kayaların "Pavlofun, lokantasının müşterilerinden olduğunu,, bildirmesi ve gene Abdurrahmanın, Pavlofun kan portakallarını sevdiği, hattâ bir buluşmalarında elindeki kesekâğıdı içerisinde bulunan bu portakallardan kendisine de ikram eylediği yolundaki beyanının; Pavlofun diğer meyvalara olduğu gibi kan portakallarına da rağbet gösterdiğini söyliyen, her zaman alışveriş eylediği manav Mehmet Kökmenin ifadesiyle teeyyüt eylemektedir.

Abdurrahman, Pavlofla en son 24, 25 ve 26 şubat tarihlerinde buluştuğunu bildirmiş, Pavlof ise siyatikten mustarip olduğu için 18 veya 19 şubat tarihinden itibaren konsoloshanede yattığını ve ancak zabıtanın davetine icabet eylediği 7 mart tarihinde sokağa çıktığını iddia eylemiştir.

Pavlofun bu noktaya matuf müdafaasının aksi bir taraftan, dosya meyanında mevcut olup kendisinde siyatikten veya romatizmadan eser bulunmadığını ve uzun müddet yatmasını icap ettirecek bir hastalığı da olmadığını bildiren 8 mart 942 T. li tabip raporile diğer taraftan da ötedenberi olduğu gibi 20 şubat ile 1 mart tarihleri arasında dükkânlarından meyva almış olduğunu beyan eden Kırımlı manav Mehmet Kökmen ile Enver Baydarın şahadetleri ile tahakkuk etmektedir.

Abdurrahman; en son 24, 25 ve 26 şubat tarihlerinde Pavlofka İstanbulda mükerreren buluştuğunu bildirmesine rağmen Pavlof bu tarihlerde siyatikten mustarip olduğunu bu sebeple 18 veya 19 şubat tarihinden itibaren konsoloshanede yatarak ancak zabıtanın davetine icabet eylediği 7 mart tarihinde sokağa çıktığını iddia ve Abdurrahman Saymanın 28 şubat gününde İstanbul zabıtasında ifade verdiği sırada resmini teşhis ile hüviyetini bildirmiş ve şu suretle İstanbul zabıtasınca daha o anda şahsiyeti taayyün ederek mezkûr tarihten itibaren ele geçirilmesi için çalışılmağa başlanılmış olduğu halde 7 mart tarihine kadar tevkif edilemeyişinden hattâ 2 veya 3 mart tarihinde İstanbul konsolosanesi başşöförü Bezzupun hariçte kendisine benzetilerek tevkif edilip, bilâhare işin farkına varılarak serbest bırakılmış olmasından, bu tarihlerde konsoloshaneden dışarıya çıkmış olsaydı zabıta memurlarınca tevkif edilmesi lâzım geldiğinden bahisle 7 mart tarihine kadar konsoloshane haricine çıkmadığını, binaenaleyh 24, 25, 26 şubat tarihlerinde kendisiyle buluşup görüştüğünü ifade eden Abdurrahman Saymanın, kezalik en son 1 mart tarihinde dükkânlarından meyva satın aldığını bildiren manav Mehmet Kökmen ile Enver Baydarın beyanlarının doğru olamıyacağını ilâve eylemiştir.

Muhterem hâkimlerim,

Hâdiseleri oldukları gibi değil, belki işine ve menfaatine nasıl uygun geliyorsa ancak o şekilde anlatmak itiyadında olan ve hakikat ile karşılaşmaktan daima sakınan Pavlofun bu sözlerinde de hakikati aramak ve bulmak imkânsızdır.

Filhakika Abdurrahman Sayman İstanbul zabıtasında verdiği 28 şubat tarihli ifadesinde, kendisine gösterilen resimler arasından Georgi Pavlofun resmini göstermek suretile hüviyetinin ve şahsiyetinin anlaşılmasını mümkün kılmış olabilir.

Fakat, bu ifade ve bu teşhis, takdir buyurursunuz ki bir şahsın tevkifi için yalnız başına kâfi bir sebep olmadığı gibi zabıta kuvveti de - salâhiyetli hâkim tarafından usulî hükümlere tevfikan verilmiş bir tevkif kararı mevcut olmadıkça - her hangi bir kimseyi resen tevkif etmek iktidarını haiz değildir. Şahısların hüviyetleri ve hüviyetlerinin masuniyeti kanunlarımızın tekeffülü ve zımanı altındadır. Geniş bir hürriyet havasının serbestçe teneffüs edildiği aziz yurdumuzda herhangi bir kimsenin haksız ve sebepsiz olarak hürriyetinden mahrum edilmesi kabil değildir.

Pavlof hakkında diğer suç ortakları ile birlikte 5 mart tarihinde sulh hâkimliğince tevkif kararı ittihaz edilmiş olduğu dosya arasında mevcut evrakla müsbettir. Ancak bu tarihtedir ki tevkif kararının infazı emrini alan İstanbul zabıtası muktezasına tevessül eylemiş bulunuyordu.

Hakkında tevkif kararı verilmiş olan bir kimsenin daha önceden hürriyetinin selbedilmesine mevzuatımız müsait bulunmadığına göre, 28 şubattan itibaren zabıtanın Pavlofu tevkife teşebbüs etmiş olduğu iddiası uykusuz ve rahatsız geçirilen korkulu gecelerin bir rüyası olmak gerektir.

Bu itibarla 18 veya 19 şubattan itibaren konsoloshane haricine çıkılmadığı yolundaki müdafaa; Abdurrahmanın sureti beyanı ve onu teyit eden manav Mehmet Kökmen ile Enver Baydarın şahadetlerini tahlil edici mahiyette değildir.

Kornilofa gelince:

— Devam edecek —

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Krş.	2700 Krş.
6 AYLIK	750 „	1450 „
3 AYLIK	400 „	800 „
1 AYLIK	150 „	300 „

— DİKKAT —

Gazetemize gönderilen yazılar neşredilsin neşredilmesin iade olunmaz ve ziyaından mes'uliyet kabul edilmez.

RADYO PROGRAMI

15 Haziran 1942

7,30	Program	19.45	Serbest 10 dakika
7.33	Müzik	19.55	Şarkı ve Türküler
7.45	Ajans	20.15	Radyo Gazetesi
8.00	Müzik	20.45	Bir Marş Öğreniyoruz
8.15	Evin Saati	21.00	Ziraat Takvimi
12.30	Program	21.10	Peşrev, Beste ve şarkılar
12.33	Karışık Şarkı ve Türküler	21.30	Konuşma
12.45	Ajans	21.45	Müzik
13.00	Fasıl Heyeti	22.30	Ajans
18.00	Program	22.45	Kapanış
18.03	Radyo dans orkestrası		
18.50	Müzik		
19.30	Ajans		

Fenni Sünnetçi
Emin Fidan
Kabine: Beşiktaş Erip apartımanı, Tel: 44395
Evi: Suadiye, İstasyon arkası No. 17.
Tel: 81773

İLÂN

Şile Asliye Hukuk Hâkimliğinden:

Şilenin Ezillik köyünden Mustafa kızı Hamide Kurt tarafından Gebzenin Mustafapaşa mahallesinden yabancı 26 No. da Mehmet oğlu Hasan aleyhine açtığı boşanma davası üzerine çıkarılan davetiyeye ve ilân meşruhatına mezkûr adreste bu namda kimse bulunmadığından bilâ tebliğ iade edilmiş olmasından dolayı ilânen tebliğat icrasına karar verilmiş olduğundan bermucibi karar duruşma günü olan 26/6/942 Cuma günü Şile Asliye Hukuk Mahkemesin de M. aleyhin hazir bulunması ve yahut bir vekili kanunî göndermesi, aksi takdirde giyabında duruşma yapılacağı tebliğat makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

İLÂN

Şile Asliye Hukuk Hâkimliğinden:

Şilenin Übeyli köyünde Ayşe Dirikçan tarafından Üsküdarda Toptaşı caddesi Tavukçu bakkal sokak 2 numarada Orhan Dirikcan aleyhine açtığı boşanma davası neticesinde, ilânen tebligata rağmen müddealeyhin gelmediği ve on seneye yakın bir zamandır tagayyüp ettiği ve bu suretle davacı şiddetli geçimsizliğe maruz kaldığı şahadetle sabit olduğundan Kanunu Medenînin 134 ve 138 inci maddeleri mucibince boşanmalarına ve işbu kararın gazete ile ilânına ve kanunî müddet zarfında 942/28 numaralı karar hakkında kanunî yollara müracaat etmediği takdirde hükmün katileşeceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

AKBA Kitabevi
Bankalar Caddesi
ANKARA
Her dilden kitap, mecmua, gazete ve kırtasiye satış yeri. Her ilsanda kitap siparişi ve abone kabul edilir. Şubesi yoktur.
Telefon: 3377

Sivas C. Müddeiumumîliğinden:

1 — Sıvas Ceza Evinin 1/6/942 tarihinden 31/5/943 tarihine kadar bir senelik ekmek ihtiyacı kapalı zarf usuliyle ihaleye konulmuştur.

2 — Tahmin edilen ihtiyaç miktarı bir senede asgari 100000, azamî 120000 kilo ve yevmiye asgari iki yüz seksen, azamî 330 adet ekmekten ibarettir. İcabında bu miktar azalır veya çoğalır.

3 — Azamî ihtiyaç miktarından tahmin edilen bedeli 18000 liradır. Muvakkat teminat 1350 liralık hazine makbuzu veya banka mektubundan.

4 — İşbu ekmek piyasada satılmakta olan neviden ve gramile fiyatı hükûmetin tayin ettiği miktara ve belediyenin gösterdiği rayice göre alınacaktır. Ve ceza evine kadar teslim edilecektir.

5 — İhale müddeti 10/6/942 tarihinden 30/6/942 tarihine kadar 20 gündür.

6 — İhale 30/6/942 Salı günü saat 15 de Sıvas Cümhuriyet Müddeiumumilik makamında teşekkül edecek komisyon huzurunda yapılacaktır.

7 — Teklif mektupları ihale günü bulunan Salı günü saat 12 ye kadar komisyona verilmiş olacaktır.

8 — Eksiltmeye talip olanların 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinin emrettiği vesikaları ibraz etmeleri lâzımdır.

9 — Bu taahhütten dolayı müteahhidin vermeğe mecbur olduğu kazanç, buhran, damga, resmî mukavelename, teminat mektubu; ve tesellüm ve muayene ve nakil masrafları tevsik edilmek şartile taahhüt bedeline ilâve olunacaktır. Ve devlet tarafından müteahhide ayrıca verilecektir.

10 — Şartname Sıvas Cümhuriyet müddeiumumiliğile Cezaevi müdürlüğünde her gün çalışma saatlerinde görülebilir. (6308)

Demir Köprü Boya işi ilânı

Nafia Vekâletinden:

1 — Kars vilâyetinde Kars - Iğdır, Kars - Sarıkamış, Kars - Ardahan yolunun muhtelif kilometrelerinde kâin 19 adet demir köprünün boya işi 19, 144 lira 96 kuruş keşif bedeli üzerinden kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Eksiltme 1/7/942 tarihine müsadif Çarşamba günü saat 15 de Nafia Vekâleti Şose ve Köprüler Reisliği odasında yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye müteallik evrak 48 kuruş mukabilinde Şose ve Köprüler Reisliğinden alınabilir.

4 — İsteklilerin tatil günleri hariç olmak üzere eksiltme tarihinden en az üç gün evvel bir istida ile Nafia Vekâletine veya Kars Valiliğine müracaatla bu gibi işleri yapabileceklerine dair ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

5 — Eksiltmeye iştirâk edeceklerin 4 üncü madede yazılı vesika ile 942 yılına ait Ticaret Odası vesikası ve 1435 lira 87 kuruşluk muvakkat teminatlarını havi olarak 2490 sayılı kanunun tarifatı dairesinde hazırlıyacakları kapalı zarflarını ikinci maddede yazılı vakitten bir saat evveline kadar komisyon reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

(4173 — 6381)

İnhisarlar U.Müdürlüğünden

CİNSİ	Mikdarı	GÜN	Saati
Jelatin (Yazlık)	1500 Kilo	26/6/942 Cuma	10
„ (Kışlık)	1500 Kilo		
Etfaiye Elbisesi	17 Takım	„ „	10 50
Kaputu	17 Adet		
Çizme	17 Çift	„ „	11

1 — Yukarda cins ve mikdarı yazılı malzeme şartnameleri mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık hizalarında yazılı gün ve saatlerde Kabataşta Levazım şubesindeki Merkez Alım Komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler her gün öğleden sonra sözü geçen şubede görülebilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatlerde teklif edecekleri fiyat üzerinden % 7,5 güvenme parasile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (6372)

Devlet Demiryolları ilânları

İşletmemiz ihtiyacı için 150 ton çalı kireci satın alınacaktır. Beher ton kirecin Haydarpaşa - Pendik arasındaki muayyen istasyonlarda ve vagonda teslim muhammen fiyatı 28 lira 80 kuruştur.

Açık eksiltme 29/6/942 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 14,30 da Haydarpaşada 1 inci İşletme komisyonunda yapılacaktır.

İsteklilerin yeniden muayyen gün ve saatte muktazi kanuni teminat akçelerile hazır bulunmaları lâzımdır.

Fazla izahat ve şartname almak istiyenler İşletmeye müracaat etmelidir. (6281)

Muhammen bedeli 13148 (on üç bin yüz kırk sekiz) lira 3 (üç) kuruş olan muhtelif renk ve ebatta 2000 adet ve ayrıca 150 metre murabbaa cam (26 Haziran 1942) Cuma günü saat (15,30) on beş buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 986 (dokuz yüz seksen altı) lira 11 (on bir) kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14,30) on dört otuza kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (6164)

K. TRABİCH ve Şkı.
Beynelmilel Nakliyat ve Vapur Acentası
İSTANBUL - SİRKECİ
Horasancıyan Han No. 16 Tel: 23243
Mersin ve İskenderunda Ajanları vardır.

İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

1 — Muhammen bedeli 5432 Lira olan idaremiz ihtiyacı üç kutuları teklif istemek suretile satın alınacakle satın alınacaktır.

2 — Muvakkat teminat 407,40 liradır.

3 — Tekliflerin Levazımdan parasız tedarik edilecek şartnamesindeki tarifata uygun olarak 27/7/942 Pazartesi günü saat 17 ye kadar Metro Hanının 4 üncü katındaki Levazım Müdürlüğüne imza mukabilinde verilmiş olması lâzımdır. (6420)

İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasından:

Fabrikatör ve müteahhitlerin nazarı dikkatine

Devlet müesseselerinden sipariş alan fabrikatör ve müteahhitler, ekseriya yerli malı vesikası almak için taahhütlerini ifadan sonra müracaat etmektedirler. Bu ise malın yerli olup olmadığını tesbitte müşkülâtı mucip olmaktadır. Bunu önlemek için fabrikatörler imalâta başlamadan, müteahhitler ise malı teslim etmeden evvel muamelenin teshili için yerli malı vesikası tedarik etmek üzere Odamıza müracaatları lüzumu ilân olunur. (6392)

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1942 İKRAMİYE PLÂNI

KEŞİDELER:

2 Şubat, 4 Mayıs, 3 Ağustos, 2 İkincitegrin tarihlerinde yapılır.

1942 İKRAMİYELERİ

1 adet	2000	Liralık	= 2000.—	Lira
3 »	1000	»	= 3000.—	»
2 »	750	»	= 1500.—	»
3 »	500	»	= 1500.—	»
10 »	250	»	= 2500.—	»
40 »	100	»	= 4000.—	»
50 »	50	»	= 2500.—	»
200 »	25	»	= 5000.—	»
200 »	10	»	= 2000.—	»

Sahibi: A. Cemaleddin Saraçoğlu Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel
Basıldığı yer: (H. Bekir Gürsoylar ve A. Cemaleddin Saraçoğlu matbaası)